

බෝද්‍යාස විඛා ඩී.

ධම්මවක්ත්වප්‍රවත්තන සුතුරා සිහා අමාදම්මායේ පහළ විම

කම්පාදන

පූජ්‍ය නාටුල ධම්මානය ස්වාමීන් වහන්සේ

ඛම්මුවක්කාප්පවත්තන සුතුය

සිහා

අමාදම්පැය පහල වීම

සමපාදක
පූර්ණ නාවල ඛම්මානනද ස්වාමීන් වහන්සේ

Copyright © Sri Saddharma Sansadaya, Dhammarama Yogashramaya - 2007

ශ්‍රී සඳ්ධර්ම සංසදයෙන් පකාශීත වෙනත් බරම ගුන්ල

- අසිරිමත් දනය - පූජ්‍ය තාවල ධම්මානඳු ස්වාමීන් වහන්සේ.
- සුපිරිසිදු නිවන් මග - පූජ්‍ය තාවල ධම්මානඳු ස්වාමීන් වහන්සේ.
- ධාතුමනසිකාර භාවනාව - පූජ්‍ය දිප්පිටිගොඩ සේෂමඟාන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ.
- තාවසීවලීක භාවනාව - පූජ්‍ය දිප්පිටිගොඩ සේෂමඟාන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ.
- බුද්ධානුස්සති භාවනාව - පූජ්‍ය දිප්පිටිගොඩ සේෂමඟාන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ.

තැවත මුද්‍රණය සඳහා, සියලු විමසීම,

ශ්‍රී සඳ්ධර්ම සංසදය
ධම්මාරාම යෝගාගුමය
Tel:- 072-4102400
E-mail:- info@sadaham.net
Web:- www.sadaham.net

----- ධම්මවක්කප්පවත්තන සුතුය සහ අමාදමැස පහල වීම -----

ඝරමදුනය

පින්වත් තිලකා විකුමාරච්චි උපාසිකා මාතාව,
පින්වත් තිසේරා උපාසිකා මාතාව
පින්වත් අයි. ඩී. සුතිල් උපාසක මහත්මා
පින්වත් අජන්තා උපාසිකා මාතාව
ගොතුව නව නගරයේ පින්වත් උපාසිකා පිරිස.

--*--

ප්‍රකාශනය
ග්‍රී සද්ධේර්ම සිංහලය
ඡම්මාරාම යෝගාගුමය

විමසීම:- 072 - 4102400
වෙබ් අඩවිය: www.sadaham.net

පිටු සැකසීම හා මූල්‍යනය
e-Artefacts Technologies
305/5, Hansagiri Road, Gampaha.
Tel: 072-4102400, 077-3021777
Web: www.eartefacts.com

පෙරවදන

ඒම මටක්කජ්පත්තන සූත්‍රය දෙසට සිත යෙදීමේ දැවැනා සාරවත් බවක් මෙන් ම ඉතා ගැහුරු බවක් ද පෙන්නුම් කරයි. මිණිරුවන්වලින් පිරිගිය ආකරයකට වන් පුද්ගලයා දකින සැම මිණිරුවනක් ම වටැනා දෙයක් වශයෙන් හඳුනා ගනී. එලෙසින් ධර්මධරයෝ මෙම සූත්‍රය අර්ථ සහිත ව ප්‍රගුණ කර ගෙන ග්‍රාවකයන්ගේ සිත්සතන් තුළට ධර්ම රසය ලබා දෙත්. දහම්සෙනෙවි සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ වැනි මහගුණුත් උතුමෝ එම මැණික් පතලට බැස විවිධාකාර අරුත් මිණිරුවන් වාග්චිලාඟයෙන් සවණට මිහිර ගෙන දෙමින් ලොවට බෙදු දුන්නාහ.

මෙවන් සාරවත් සූත්‍ර ධර්මයක් පායික ජනතාවගේ සිත්සතන් ප්‍රමුදිත වන ආකාරයෙන් ලියා පළකරන පුරුෂ නාවල දම්මානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේගේ දහම් දැනුම වර්ධනය වීමට මෙම කුසලය උපකාර වේවා. නිවන් සුවය සාක්ෂාත් කිරීමට ද උපකාර වේවා. මෙම ග්‍රන්ථය මුදුණෙය කිරීමට ආධාර උපකාර කළ සැමදෙනාට ම නිවන් සුවය ලැබේවා.

මෙයට,
සුපුන් ලැදි,

මිතලාවේ විනිත ස්ථාවර,
විපස්සනා භාවනා මධ්‍යස්ථානය,
දික්හේන,
පොල්ගස්මිවා.

(2007-04-04)

භැදින්වීම

තුන්ලෝකාගු වූ ගාන්තිනායක හාගාවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ සම්මාසම්බුද්ධත්වයට පත් ව දෙමසකින් එලැඹුණු ඇසළ පුණුපොහේ දිනයේ දී, දසදහසක් ලෝකධාතු කම්පිත වන සේ ද ලෝක විසිදෙකකට අයත් දිව්‍ය-ඛජ්ම-මනුෂ්‍යයන්ට ඇසෙන සේ ද පවත්වන්නට යෙදුණු ආශ්චර්යවත් ප්‍රථම මංගල ධර්මදේශනාව වන්තේ ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රාන්ත දේශනාව යි. ශ්‍රීමත් කාග්‍යප සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බුදුසසුන අවසන් ව ගිය පසු තැවත් දිව්‍යමනුෂ්‍යයන්ගේ දෙසවනට බුදුරජාණන් වහන්සේනමකගේ ශ්‍රී මූඛයෙන් උතුම් වතුරාර්යසතා-ධර්මය ඇසෙන්නට වූයේ මෙම ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රාන්ත දේශනාව වදාල කල්හි ය. එයින් දිව්‍යඛජ්මයන් කෙතරම් සතුටට පත් වී ද යත් බුමාටු දෙවිවරුන් තැගු සාඩුකාරය අවසන් වූයේ අකතිටා බහුලොවිනි. ඒ උතුම් ධර්මදේශනාව අසා කොණ්ඩ්ක්ද තාපසතුමාණන් සේතාපත්ති එලයට පත් වූ අතර පැමිණ සිටි බොහෝ දිව්‍යඛජ්මයේ ද මාරු-එලයින ලබමින් දහම්ඇස පහළ කර ගත්හ. මෙලෙස බොහෝ දෙනාට දහම්ඇස පහළ කරවා දුන් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මංගල ධර්මදේශනාව පිළිබඳ ව සියලු බොද්ධයන් විසින් හොඳින් දැන සිටිය යුතු ය. මෙම අරමුණ ඇති ව සිංහල අර්ථ සහිත ව ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රය, ධර්ම ග්‍රන්ථයක් ලෙස සකස් කොට ධර්මදනයක් වශයෙන් බෙද දීමේ අදහස අප වෙත ඉදිරිපත් කරන්නට යෙදුනේ උග්ගල්බොඩ රයියාදෙළව වත්තේ පින්වත් තිලකා විකුමාරච්චි මාතාව විසිනි. ඒ අනු ව අප විසින් සිංහල අර්ථ සහිත ව ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රය කුඩා ධර්ම ග්‍රන්ථයක් වශයෙන් සකස් කිරීමෙන් අත්පත් කර ගත් ධර්මදනමය කුසලය ගොතම බුදුසසුන් විරස්ථිය සඳහා ම හේතු වේවා!

මෙම ධර්ම සංග්‍රහය සම්පාදනය කිරීමෙන් අප විසින් ජනිත කර ගත් ධර්මදනමය කුසලය අපගේ පරම පුජනීය උපාධ්‍යායන් වහන්සේ වූ අපවත් වී වදාල ශ්‍රී කලාන්තී යෝගාගුම සංස්ථා සමුත්පාදක ශ්‍රී ආරයවිලාසවංසාලංකාර

සද්ධරමවාගිශ්චරාචරය පටිපත්තිසේෂ්ඨන ගණපාමොක්බාවරිය මහෝපාධයාය රාජකීය පණ්ඩිත අතිපූජනීය කඩවලදුවේ ශ්‍රී ජ්‍යෙනවංසාහිඛාන මාහිමිපාණන් වහන්සේට අත්පත් වීමෙන් ප්‍රාර්ථනීය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව සැලස්වා!

අපගේ වත්මන් ගෞරවණිය උපාධයායන් වහන්සේ වන ශ්‍රී කලුයාණි යෝගාගුම සංස්ථාවේ මහෝපාධයාය, බුත්තල-බුදුගල්ලෙන් අරණ්‍ය සේනාසනාධිපති අතිගරු පූජනීය මාවතගම ගුණානන්දහිඛාන මාහිමිපාණන් වහන්සේට ද මෙම ධර්මදානමය කුසල බලයෙන් විංගත් ගතවර්ණාධික කාලයක් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් වර්ධනය වේවා! ප්‍රාර්ථනීය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්විදිමට මෙම කුසලය ද උපනිගුය වේවා!

මෙබදු ධර්ම ගුන්ථ සම්පාදනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන ගුතුමයයුතුය දියුණු කර ගැනීම සඳහාත් ගැටමුසු තැන් නිරවුල් කර ගැනීම සඳහාත් මාහට නිතැතින් ම පිහිට වෙමින් පොරාණික පිළිවෙළ අනු ව පෙළ - අපුවා විවරණයන් පැහැදිලි කර දෙන්නා වූ ද තමන් වහන්සේගේ ඇසුරට පත්වුවන්ට කාරුණික අවවාදයෙන් මෙන් ම ආදර්ශයෙන් ද සුම්ගට යොමු කරන්නා වූ ද ගිල - ගුතු - ප්‍රයු - වතුර දේශනා විලාසාදී ප්‍රසාදනීය ගුණස්කන්ධයකින් හෙබියා වූ ද ගිලන් ව සිටිමින් පවා ඉතා ඉවසීමෙන් හා කරුණාවෙන් යුතු ව ධර්මය කියා දෙමින් අපගේ දහම් පවස නිවන්නා වූ ද වත්මන් ශ්‍රී කලුයාණි යෝගාගුම සංස්ථාධිපති මහාධරමකථික තිපිටකධරාචරය මහාකම්මලටයානාවරිය අතිපූජනීය නා උයනේ අරියධමමාහිඛාන මාහිමිපාණන් වහන්සේට මෙම ධර්මදානමය කුසල බලයෙන් විංගත් ගතවර්ණාධික කාලයක් නිදුකින් වැඩසිටීමට ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් වර්ධනය වේවා! ප්‍රාර්ථනීය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්විදිමට මෙම කුසලය ද උපනිගුය වේවා!

අපගේ ආරාධනය පරිදි මෙම ගුන්ථයෙහි අඩුපාඩු තැන් පිරික්සා සාරවත් පෙර වදනකින් ගුන්ථය සැරසු පොල්ගස්තිවිට, දික්හේන, විපස්සනා හාවනා මධ්‍යස්ථානයෙහි අනුශාසක අතිගරු පූජනීය මිතලාවේ විනිත ස්වාමීන් වහන්සේට ද මෙම

ධරමදනමය කුසල බලයෙන් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් වර්ධනය වේවා! ප්‍රාර්ථනීය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්පත් වේවා!

ප්‍රව්‍යාච්‍යාරය අතිගරු පූජනීය කිතුලම්පිටියේ ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට ද මෙම දරමදනමය කුසල බලයෙන් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් වර්ධනය වේවා! ප්‍රාර්ථනීය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්පත් වේවා!

විවිධාකාරයෙන් මාහට උපකාර කරන දනුවුකන්ද සිර මංගල යෝගාගුමාධිවාසී පූජනීය ගලගැදරගම බෝධිධම්ම ස්වාමීන් වහන්සේට ද දිද්දේණිය, රණගිරිය අරණ්‍ය සේනාසනාධිවාසී පූජ්‍ය ක්‍රිණුසීල ස්වාමීන් වහන්සේට ද පොල්ගස්මිට විපස්සනා භාවනා මධ්‍යස්ථානවාසී පූජ්‍ය පිළියන්දල අතුලසිර ස්වාමීන් වහන්සේට ද මෙම දරමදනමය කුසල බලයෙන් ආයුරාරෝග්‍ය සම්පත් භා නිවන් සුව අත්පත් වේවා!

හැඳු වැඩු මවුනිය දෙදෙනා වහන්සේටත් සිවුපසයෙන් උපස්ථාන කරන දායකකාරකාදී සැමටත් විශේෂයෙන් ම මෙම ග්‍රන්ථයේ පරිගණක මුද්‍රණ කටයුතු සිදු කළ පූජ්‍ය ශ්‍රී තුෂ්‍ණන්ත උපාසක මහතාටත් උපේක්ෂා පියරංගිකා මෙනෙවියටත් මෙම දරම ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කිරීමට දායක වූ සැමටත් මෙම දරමදනමය කුසල කරමයේ බලයෙන් දරමයුතු, භාවනායුතු වර්ධනය කරගෙන සුව සේ නිවන් සුව අත්විදීමට ලැබේවා!

මෙම දරමදනමය කුසල කරමය සදේෂකලෝකයාට ද නිර්වාණාවබෝධය පිණිස ම හේතු වාසනා වේවා!

සායු ! සායු !! සායු !!!

මෙයට,
සයුන් ලැදි,

පූජ්‍ය නාවල ධම්මානන්ද හිමි.
ධම්මාරාම යෝගාගුමය,
(අැසල - 2551)

ඛම්මවක්කප්පවත්තන සුත්තං

1. ඒවා මේ සුතං; ඒකං සමයෙහි හගවා, බාරාණසීය විහරති ඉසිපතනේ මිගදයේ, තතු බෝ හගවා පක්ද්වවග්ගියේ හිකු ආමන්තේසි: ද්වේ මේ හිකුවේ අන්තා පබ්බජ්තේන න සේවතබා, යෝ වායෝ කාමෙසු කාමසුබල්ලිකානුයෝගේ, හිනෝ ගමමෝ පෝප්ප්ර්ජ්ජනිකෝ අනරියෝ අනතු සංහිතෝ, යෝ වායෝ අත්තකිලමලානුයෝගේ දුක්බෝ අනරියෝ අනතුසංහිතෝ, ඒතේ තේ හිකුවේ උහෝ අන්තේ අනුපගම්ම ම්‍යුණ්ධිමා පටිපද තථාගත්ත අහිසම්බුද්ධා, වක්‍රිකරණී කුණකරණී, උපසමාය අහික්දුය සම්බෝධාය නිබානාය සංවත්තති. කතමා ව සා හිකුවේ ම්‍යුණ්ධිමා පටිපද තථාගත්ත අහිසම්බුද්ධා, වක්‍රිකරණී කුණකරණී උපසමාය අහික්දුය සම්බෝධාය නිබානාය සංවත්තති: අයමේව අරියෝ අටියඩිගිකෝ මගෝගේ. සෙයාලිදින? සම්මාදිවයි, සම්මාසවිකපේපා, සම්මාවාවා, සම්මාකම්මන්තේර්, සම්මාආජ්ට්වා, සම්මාවායාමෝ, සම්මාසති, සම්මාසමාධි. අයෝ බෝ සා හිකුවේ ම්‍යුණ්ධිමා පටිපද තථාගත්ත අහිසම්බුද්ධා, වක්‍රිකරණී කුණකරණී උපසමාය අහික්දුය සම්බෝධාය නිබානාය සංවත්තති.

2. ඉදි බෝ පන හිකුවේ දුක්ඩා අරියසවිචං, ජාතිපි දුක්ඩා ජරාපි දුක්ඩා ව්‍යාධිපි දුක්ඩා මරණම්පි දුක්ඩා, අප්පියෝගි සම්පයෝගේ දුක්ඩා පියෝගි විප්පයෝගේ දුක්ඩා, යම්පිවිඡං න උහති තම්පි දුක්ඩා, සවිබිත්තේන පක්ද්වුපාදනකුනයා දුක්ඩා. ඉදි බෝ පන හිකුවේ දුක්ඩාසමුද්‍යයං අරියසවිචං, යායෝ තණ්ඩා පෝනෝහවිකා නන්දිරාග සහගතා තතුතතුහිනන්දිනී. සෙයාලිදින: කාමතණ්ඩා හවතණ්ඩා විහවතණ්ඩා. ඉදි බෝ පන හිකුවේ දුක්ඩානිරෝධං අරියසවිචං, යෝ තස්සායෝව තණ්ඩාය, අසේසවිරාගනිරෝධෝ වාගෝ පටිනිස්සගෝගේ මූත්ති අනාලයෝ. ඉදි බෝ පන හිකුවේ දුක්ඩානිරෝධගාමිනීපටිපද

අරියසව්‍ය, අයමේව අරියෝ අටියඩිකේ මග්ගෝ. සෙයාවීදී? සම්මාදිවයි, සම්මාසංකප්පේ, සම්මාවාවා, සම්මාකම්මන්තේ, සම්මාආජ්ටේව්, සම්මාවායාමෝ, සම්මාසති, සම්මාසමාධි.

3. ඉදී දුකුව් අරියසව්‍ය මේ හිකුවේ පූබැබේ අනුස්සුතේසු ධම්මේසු, වකුව් උදපාදි කුණු උදපාදි පක්ද්කු උදපාදි විෂ්ඨා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි. තං බෝ පනිදී දුකුව් අරියසව්‍ය, පරික්ද්කුතයාන්ති මේ හිකුවේ පූබැබේ අනුස්සුතේසු ධම්මේසු, වකුව් උදපාදි කුණු උදපාදි පක්ද්කු උදපාදි විෂ්ඨා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි. තං බෝ පනිදී දුකුව් අරියසව්‍ය, පරික්ද්කුතන්ති මේ හිකුවේ පූබැබේ අනුස්සුතේසු ධම්මේසු, වකුව් උදපාදි කුණු උදපාදි පක්ද්කු උදපාදි විෂ්ඨා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි.

4. ඉදී දුකුසමුදය් අරියසව්‍ය මේ හිකුවේ පූබැබේ අනුස්සුතේසු ධම්මේසු, වකුව් උදපාදි කුණු උදපාදි පක්ද්කු උදපාදි විෂ්ඨා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි. තං බෝ පනිදී දුකුසමුදය් අරියසව්‍ය, පහාතබෑන්ති මේ හිකුවේ පූබැබේ අනුස්සුතේසු ධම්මේසු, වකුව් උදපාදි කුණු උදපාදි පක්ද්කු උදපාදි විෂ්ඨා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි. තං බෝ පනිදී දුකුසමුදය් අරියසව්‍ය, පහිනන්ති මේ හිකුවේ පූබැබේ අනුස්සුතේසු ධම්මේසු, වකුව් උදපාදි කුණු උදපාදි පක්ද්කු උදපාදි විෂ්ඨා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි.

5. ඉදී දුකුනිරෝධ් අරියසව්‍ය මේ හිකුවේ පූබැබේ අනුස්සුතේසු ධම්මේසු, වකුව් උදපාදි කුණු උදපාදි පක්ද්කු උදපාදි විෂ්ඨා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි. තං බෝ පනිදී දුකුනිරෝධ් අරියසව්‍ය, සවිෂ්කාතබෑන්ති මේ හිකුවේ පූබැබේ අනුස්සුතේසු ධම්මේසු, වකුව් උදපාදි කුණු උදපාදි පක්ද්කු උදපාදි විෂ්ඨා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි. තං බෝ පනිදී දුකුනිරෝධ් අරියසව්‍ය, සවිෂ්කාතන්ති මේ හිකුවේ පූබැබේ අනුස්සුතේසු ධම්මේසු, වකුව් උදපාදි කුණු උදපාදි පක්ද්කු උදපාදි විෂ්ඨා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි.

6. ඉදි දුක්කභනිරෝධගාමීනීපටිපද අරියසච්චවත්ති මේ හික්බෙවි පූඩ්බෙ අනනුස්සුතේසු ධමමේසු, වක්‍රී උදපාදි කුණු උදපාදි පක්කු උදපාදි විෂ්ජා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි. තං බෝ පනිදි දුක්කභනිරෝධගාමීනී පටිපද අරියසච්චවත්, භාවෙතබෑත්ති මේ හික්බෙවි පූඩ්බෙ අනනුස්සුතේසු ධමමේසු, වක්‍රී උදපාදි කුණු උදපාදි පක්කු උදපාදි විෂ්ජා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි. තං බෝ පනිදි දුක්කභනිරෝධගාමීනීපටිපද අරියසච්චවත්, භාවිතත්ති මේ හික්බෙවි පූඩ්බෙ අනනුස්සුතේසු ධමමේසු, වක්‍රී උදපාදි කුණු උදපාදි පක්කු උදපාදි විෂ්ජා උදපාදි ආලෝකේ උදපාදි.

7. යාවකීවක්ද්ව මේ හික්බෙවි ඉමේසු වතුසු අරියසච්චවත්සු, ඒවා තිපරිවටට ද්වාදසාකාරං යථාභුතං කුණුදස්සනා. න සුවිසුද්ධා අහෝසි, නේව තාවාහං හික්බෙවි, සදේවකේ ලෝකේ සමාරකේ සබුහ්මකේ, සස්සමණබාහ්මණියා පජාය සදේවමනුස්සාය, අනුත්තරං සමමාසමලෝධා අහිසම්බුද්ධේය් පවිතක්දුසිං. යතෝ ව බෝ මේ හික්බෙවි ඉමේසු වතුසු අරියසච්චවත්සු, ඒවා තිපරිවටට ද්වාදසාකාරං යථාභුතං කුණුදස්සනා. සුවිසුද්ධා අහෝසි, අථාහං හික්බෙවි, සදේවකේ ලෝකේ සමාරකේ සබුහ්මකේ, සස්සමණබාහ්මණියා පජාය සදේවමනුස්සාය, අනුත්තරං සමමාසමලෝධා අහිසම්බුද්ධේය් පවිතක්දුසිං, කුණුක්ද්ව පන මේ දස්සනා උදපාදි, අකුප්පා මේ වෙතෝවීමුත්ති, අයමන්තිමා ජාති තත්ත්වීනි පූනැහවෝති. ඉදමවෝව හගවා, අත්තමනා පක්ක්වග්ගියා හික්කු හගවතෝ භාසිතං අහින්දුත්ති.

8. ඉමස්මික්ද්ව පන වෙයාකරණස්මී. භක්ක්දමානේ, ආයස්මතෝ කොණ්ඩක්කස්ස, විරජං විතමලං ධමම්වක්‍රී උදපාදි, යං කික්ද්වී සමුදාය ධමම්. සබෑත්තිමන්ති. නිරෝධයම්මන්ති. පවත්තිතේ ව පන හගවතා ධමම්වක්කේ හුම්මා දෙවා සද්ධිමනුස්සාවේසුං: ඒත් හගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනේ මිගදයේ, අනුත්තරං ධමම්වක්කං පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං, සමණේන වා බාහ්මණේන වා දේවින වා මාරේන වා

බුහ්මූනා වා කේතවි වා ලෝකස්මීන්ති. භුම්මානං දේවානං සද්දං සුතා, වාතුම්මහාරාජ්කා දේවා සද්දමනුස්සාවේසුං: ඒතං හගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනේ මිගදයේ, අනුත්තරං ධම්මවක්කං. පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං, සමණෙන වා බුහ්මණෙන වා දේවේන වා මාරේන වා බුහ්මූනා වා කේතවි වා ලෝකස්මීන්ති. වාතුම්මහාරාජ්කානං දේවානං සද්දං සුතා, තාවතිංසා දේවා සද්දමනුස්සාවේසුං: ඒතං හගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනේ මිගදයේ, අනුත්තරං ධම්මවක්කං. පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං, සමණෙන වා බුහ්මණෙන වා දේවේන වා මාරේන වා බුහ්මූනා වා කේතවි වා ලෝකස්මීන්ති. තාවතිංසානං දේවානං සද්දං සුතා, යාමා දේවා සද්දමනුස්සාවේසුං: ඒතං හගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනේ මිගදයේ, අනුත්තරං ධම්මවක්කං. පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං, සමණෙන වා බුහ්මණෙන වා දේවේන වා මාරේන වා බුහ්මූනා වා කේතවි වා ලෝකස්මීන්ති. යාමානං දේවානං සද්දං සුතා, තුසිතා දේවා සද්දමනුස්සාවේසුං: ඒතං හගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනේ මිගදයේ, අනුත්තරං ධම්මවක්කං. පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං, සමණෙන වා බුහ්මණෙන වා දේවේන වා මාරේන වා බුහ්මූනා වා කේතවි වා ලෝකස්මීන්ති. තුසිතානං දේවානං සද්දං සුතා, නිම්මාණරතී දේවා සද්දමනුස්සාවේසුං: ඒතං හගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනේ මිගදයේ, අනුත්තරං ධම්මවක්කං. පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං, සමණෙන වා බුහ්මණෙන වා දේවේන වා මාරේන වා බුහ්මූනා වා කේතවි වා ලෝකස්මීන්ති. නිම්මාණරතීනං දේවානං සද්දං සුතා, පරනිම්මිතවසටත්තිනෝ දේවා සද්දමනුස්සාවේසුං: ඒතං හගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනේ මිගදයේ, අනුත්තරං ධම්මවක්කං. පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං, සමණෙන වා බුහ්මණෙන වා දේවේන වා මාරේන වා බුහ්මූනා වා කේතවි වා ලෝකස්මීන්ති. පරනිම්මිතවසටත්තිනං දේවානං සද්දං සුතා, බුහ්මපාරිස්ථා දේවා සද්දමනුස්සාවේසුං: ඒතං හගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනේ මිගදයේ, අනුත්තරං ධම්මවක්කං. පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං, සමණෙන වා බුහ්මණෙන වා දේවේන වා මාරේන වා

9. ඉතිහ තේන බණෙන තේන මුහුත්තේන, යාව බ්‍රහ්මලෝකා සද්ධේද් අඩහුග්ගක්දේ. අයක්ද්ව දසසහස්සීලෝකධාතු, සඩ්විකම්පි සම්පකම්පි සම්පවේදි, අප්පමාණෝ ව උලාරෝ ඔහාසෝ ලෝකේ පාතුරහෝසි. අතික්කම්ම දේවානා දේවානුහාවන්ති. අප බෝ හගවා උදනා උදනේසි: “අක්කුසි වත හෝ කොණ්ඩක්කොදෝ, අක්කුසි වත හෝ කොණ්ඩක්කොදෝ”ති. ඉතිහිදී ආයස්මතෝ කොණ්ඩක්කුස්ස, අක්කුසිකොණ්ඩක්කොදෝකේට නාම් අහෝසිති.

සාය! සාය!! සාය!!!

භාග්‍යවත් වූ අරහත් වූ සම්මාසම්බුද්ධරජාණන් වහන්සේට තමස්කාර වේවා !!!

ඛම්මලවක්කප්පවත්තන සිතුය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී,

එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස් නුවර සම්පයෙහි වූ මුවන්ට අහය දුන් තැන හෙයින් මිගදය නම් වූ ඉස්පතනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පක්ද්වවග්ගිය හික්ෂුන් (කොණ්ඩක්දු, වප්ප, භද්දිය, මහානාම, අස්ස්ස් යන පස්දෙනා වහන්සේ) අමතා මෙසේ වදාල සේක.

“මහණෙනි, පැවිද්දෙකු විසින් සේවනය නො කළ යුතු අන්ත දෙකක් ඇත.

1. කාමයන් පිළිබඳ වූ කාමසුබල්ලිබානුයෝගය (කම්සුවයෙහි ම ඇලි ගැලී වාසය කිරීම) එක් අන්තයකි: එය පහත් (හින) ය; ග්‍රාම්‍යය ය; පෙළග්‍රනයන්ගේ ගතියකි; අනාර්ය ධර්මයකි; එමෙන් ම අනර්ථ පිණිස හේතු වන්නකි.
2. අත්තකිලමතානුයෝගය (තමා ව පෙළමින් ගීරයට නොයෙක් දුක් දීමේ වතය) දෙවැනි අන්තය යි. එය දුක් පිණිස හේතු වේ; අනාර්ය ධර්මයකි; අනර්ථ පිණිස හේතු වන්නකි.

මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ මේ අන්ත දෙකට පත් නො වී ප්‍රයු ඇස ඇති කරන, නුවණැස ඇති කරන, කෙලෙස් සන්සිදුවන, විශිෂ්ටයුනය පිණිස - වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස - නිවන පිණිස හේතු වන මධ්‍යම ප්‍රතිපදව අවබෝධ කර ගන්නා ලදී. මහණෙනි, ප්‍රයු ඇස ඇති කරන, නුවණැස ඇති කරන, කෙලෙස් සන්සිදුවන, විශිෂ්ටයුනය පිණිස - වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස - නිවන පිණිස හේතු වන එම මධ්‍යම ප්‍රතිපදව නම් කුමක් ද? එය වතාහි මෙම ආර්ය අෂ්ටාඩිගික මාර්ගය යි. එනම්,

1. සම්මාදිවයි	- නිවැරදි අවබෝධය (වතුරාර්යසත්‍යය පිළිබඳ අවබෝධය)
2. සම්මාසඩ්කප්ප	- නිවැරදි සංකල්පනා (තෙක්බම්ම- අව්‍යාපාද - අව්‍යාපාද - අව්‍යාපාද - අව්‍යාපාද)
3. සම්මාචාචා	- නිවැරදි වචන කථා කිරීම. (ලොරු - කේලාම - පරුෂ - නිශ්චල වචන කථා කිරීමෙන් වැළකීම)
4. සම්මාකම්මන්ත	- නිවැරදි කායික ක්‍රියා (සතුන් මැරීම, සොරකම, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම යන කාය දුෂ්චරිතවලින් වැළකීම)
5. සම්මාජාෂ්ටව	- නිවැරදි ජ්‍යෙෂ්ඨකාව (දිවිපැවැත්ම සඳහා කරන කාය-වාග්දුෂ්චරිතවලින් වැළකීම)
6. සම්මාචායාම	- නිවැරදි උත්සාහය (අකුසල ධර්ම දුරු කිරීම සඳහාත් කුසල ධර්මය ඇති කර ගැනීම සඳහාත් ගන්නා උත්සාහය)
7. සම්මාසනි	- නිවැරදි සිහිය (කායානුපස්සනා - වේදනානුපස්සනා - විත්තානුපස්සනා - දම්මානුපස්සනා යන සතර සතිපටියානයෙහි සිත මනා ව පිහිටුවීම.)
8. සම්මාසමාධි	- නිවැරදි විත්තේකාග්‍රතාව (උපචාර සහිත අඡ්‍ර සමාපත්තින් ඇති කර ගැනීම)

මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරනු ලැබූ ප්‍රයු ඇස ඇති කරන, නුවණුස ඇති කරන, කෙලෙස් සන්සිදුවන, විශිෂ්ටයුනය පිණිස - වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස - නිවන පිණිස හේතු වන මධ්‍යම ප්‍රතිපදවනම්, මෙය සි.

මහණෙනි, දුක පිළිබඳ ආර්යසත්‍යය නම් මෙය සි. එනම් උපත ලැබීම (ජාති) දුකකි. මහලු වීම (ජරා) දුකකි. ව්‍යාධිය දුකකි. මරණය දුකකි. අභියයන් හා එක් වීම දුකකි. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන් වීම දුකකි. කැමති දෙය නො ලැබීම දුකකි. සැකෙවින් පක්ච්ච-උපාදනස්කන්ධයෝ ම දුකකි.

මහණෙනි, දුක ඇති වීමේ හේතුව පිළිබඳ ආරයසත්‍යය නම් මෙය යි. එනම්, පුනර්භවය ඇති කරන සංශීතික තෘප්ත්‍යාවෙන් (නන්දිරාගයෙන්) යුතු ඒ ඒ භවයෙහි ඇල්ම ඇති කරවන කාමත්ත්‍යා - භවත්ත්‍යා - විහවත්ත්‍යා යනුවෙන් තුවිධ වූ යම් තෘප්ත්‍යාවක් වේ ද එය දුක ඇති වීමේ හේතුව යි.

(කාමත්ත්‍යා යනු - රුප, ගබඳ, ගන්ධ, රස, පහස පිළිබඳ ඇල්ම ය. භවත්ත්‍යා යනු - ගාශ්වත දෂ්ඨී සහගත තෘප්ත්‍යාව යි. එසේ ම ගාශ්වත දෂ්ඨීයෙන් තොර ව ද භවත්ත්‍යාව ඇති වන අතර එය 'භවරාග' නමින් ද හැඳින්වේ. විහවත්ත්‍යා යනු - උච්චීද දෂ්ඨී සහගත තෘප්ත්‍යාව යි.)

මහණෙනි, දුක නැති වීම (දුක්බනිරෝධ) හෙවත් තිවන පිළිබඳ ආරයසත්‍යය නම් මෙය යි. එනම්, (ඉහත සඳහන් වූ) ඒ තෘප්ත්‍යාවේ ම ඉතිරි තැනි ව නො ඇල්මක් (විරාග) - අභාවයක් (නිරෝධ) - අත්හැරීමක් (වාග) - දුරු කිරීමක් (පටිනිස්සග්ග) - මිදිමක් (මුත්ති) - නො ඇල්මක් (අනාලය) වේ ද එය දුක නැති වීම හෙවත් තිවන පිළිබඳ ආරයසත්‍යය යි. (විරාග, තිරෝධ, වාග, පටිනිස්සග්ග, මුත්ති, අනාලය යනු එක ම නිරවාණධාතුව හැඳින්වීමට යෙදෙන සමාන නම ය.)

මහණෙනි, දුක නැති කිරීමේ ප්‍රතිපදව පිළිබඳ ආරයසත්‍යය නම් මෙය යි. එනම්, මෙම ආරය අෂ්ටාචිගික මාරුගය ම ය.

1. සම්මාදිවයි - නිවැරදි අවබෝධය (වතුරාරයසත්‍යය පිළිබඳ අවබෝධය)
2. සම්මාසඩික්පත්ප - නිවැරදි සංකල්පනා (නෙක්බමුම- අව්‍යාපාද - අව්‍යාපාද - අව්‍යාපාද - අව්‍යාපාද)
3. සම්මාවාවා - නිවැරදි වචන කථා කිරීම. (බොරු - කේලාම් - පරුෂ - නිශ්චාල වචන කථා කිරීමෙන් වැළකීම)
4. සම්මාකම්මන්ත - නිවැරදි කායික ක්‍රියා (සතුන් මැරීම, සෞරකම, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම යන කාය දුශ්චරිතවලින් වැළකීම)

5. සම්මාජීව - නිවැරදි ජීවිකාව (දිවිපැවැත්ම සඳහා කරන කාය-වාග්දුෂ්වරිතවලින් වැළකීම)
6. සම්මාචායාම - නිවැරදි උත්සාහය (අකුසල ධර්ම දුරු කිරීම සඳහාත් කුසල ධර්ම ඇති කර ගැනීම සඳහාත් ගන්නා උත්සාහය)
7. සම්මාසති - නිවැරදි සිහිය (කායානුපස්සනා - වේදනානුපස්සනා - විත්තානුපස්සනා - ධම්මානුපස්සනා - යන සතර සතිපටියානයෙහි සිත මනා ව පිහිටුවීම.)
8. සම්මාසමාධි - නිවැරදි විත්තේකාගුතාව (ලපභාර සතිත අඡ්ට සමාපත්තින් ඇති කර ගැනීම)

පරිවෘත්ත තුන (තිපරිවට්) හා දෙලොස් ආකාරය

I. දුක්ඛ - ආර්යසත්‍යය

1. සත්‍යයුත්‍යය - මහණෙනි, 'මේ දුක පිළිබඳ ආර්යසත්‍යය'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම්ඇස පහළ විය; යුත්‍යය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහළ විය.
2. කෘත්‍යයුත්‍යය - මහණෙනි, 'මේ දුක පිරිසිද (මුළමනින් - සම්පූර්ණයෙන්) අවබෝධ කළ යුතු'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම්ඇස පහළ විය; යුත්‍යය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහළ විය.
3. කෘතයුත්‍යය - මහණෙනි, 'මේ දුක පිරිසිද (මුළමනින් - සම්පූර්ණයෙන්) අවබෝධ කරන ලද'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම්ඇස පහළ විය; යුත්‍යය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහළ විය.

II. දුක්ඛබසමුදය - ආර්යසත්‍යය

1. (4) සත්‍යයුතුය - මහණෙනි, 'මේ දුක හටගැනීමේ හේතුව පිළිබඳ ආර්යසත්‍යය'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම් ඇසපහල විය; යුතුය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහල විය.

2. (5) කෘතයුතුය - මහණෙනි, 'මේ දුක හටගැනීමේ හේතුව ප්‍රහාණය කළ යුතු'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම් ඇස පහල විය; යුතුය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහල විය.

3. (6.) කෘතයුතුය - මහණෙනි, 'මේ දුක හටගැනීමේ හේතුව මුළුමතින් ම ප්‍රහාණය කරන ලද'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම් ඇස පහල විය; යුතුය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහල විය.

III. දුක්ඛබනිරෝධ - ආර්යසත්‍යය

1. (7) සත්‍යයුතුය - මහණෙනි, 'මේ දුක තැනි කිරීම (නිරෝධ-නිවන) පිළිබඳ ආර්යසත්‍යය'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම් ඇස පහල විය; යුතුය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහල විය.

2. (8) කෘතයුතුය - මහණෙනි, 'මේ දුක තැනි කිරීම (නිරෝධ-නිවන) සාක්ෂාත් කළ යුතු'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම් ඇස පහල විය; යුතුය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහල විය.

3. (9) කෘතයුනය - මහණෙනි, 'මේ දුක තැති කිරීම (නිරෝධ-නිවන) සාක්ෂාත් කරන ලද්'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම්ඇස පහල විය; යුනය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහල විය.

IV. දුක්බනිරෝධගාමීනිපටිපද - ආර්යසත්‍යය

1. (10) සත්‍යයුනය - මහණෙනි, 'මේ දුක තැති කිරීමේ ප්‍රතිපදව පිළිබඳ ආර්යසත්‍යය'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම්ඇස පහල විය; යුනය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහල විය.

2. (11) කෘතයුනය- මහණෙනි, 'මේ දුක තැති කිරීමේ ප්‍රතිපදව වැඩිය යුතු'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම්ඇස පහල විය; යුනය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහල විය.

3. (12) කෘතයුනය - මහණෙනි, 'මේ දුක තැති කිරීමේ ප්‍රතිපදව මා විසින් වඩන ලද්'යි යනුවෙන් මා තුළ පෙර නො ඇසුවිරු මෙම ධර්මයන් පිළිබඳ දහම්ඇස පහල විය; යුනය ඇති විය; ප්‍රයුව ඇති විය; විද්‍යාව ඇති විය; ආලෝකය පහල විය.

මහණෙනි, මාහට (තථාගතයන් වහන්සේට) මෙලෙස සත්‍යයුන - කෘතයුන - කෘතයුන වශයෙන් පරිවෘත්ත තුනකින් හා දෙලෙළාස් අයුරකින් යුතු ව වතුරාර්යසත්‍යය පිළිබඳ යථාස්වහාවය අවබෝධ කර ගනිමින් පිරිසිදු ලෙස යුනදරුණය ඇති නො වී ද මහණෙනි, ඒ තාක් මම (තථාගතයන් වහන්සේ) දෙවියන් - මාරයන් - බූහ්මයන් සහිත මේ ලෝකයෙහි ග්‍රුමණබාහ්මණයන්, දෙවිමිනිසුන් සහිත වූ මේ ප්‍රජාවෙහි 'අනුත්තර වූ සම්මාසම්බෝධිය අවබෝධ කළෙමි' යි කියා ප්‍රතියු නො කළෙමි. මහණෙනි, මාහට (තථාගතයන් වහන්සේට) වතුරාර්යසත්‍යය පිළිබඳ ව මෙලෙස පරිවෘත්ත තුනකින් හා දෙලෙළාස් අයුරකින් යුතු ව යථාස්වහාවය අවබෝධ කර ගනිමින්

පිරිසිදු ලෙස යුත්දරුගනය ඇති වී ද ඉන් අනතුරු ව මම (තථාගතයන් වහන්සේ) දෙවියන් - මාරයන් - බූහ්මයන් සහිත ලෝකයෙහි ග්‍රමණබාහ්මණයන් සහිත, දෙවිමිනිසුන් සහිත මේ ප්‍රජාවෙහි ‘අනුත්තර වූ සම්මාසම්බෝධය අවබෝධ කළම්’ සිකියා ප්‍රතියු කළම්. මාහට යුත්දරුගනය ඇති විය. මාගේ (අර්හත්ථාල) වේතෝවිමුක්තිය නැවත වෙනස් නො වන්නකි. (නො සැලෙන්නකි) මෙය මාගේ අවසන් උපත සි. නැවත උපතක් (ප්‍රනර්හවයක්) නැතැ’ සි යනුවෙන් භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙම දේශනාව වදුල සේක. සතුටු සිත් ඇති පක්ෂවච්චිය හික්ෂුන් වහන්සේලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මෙම දේශනාව සතුටු සිතින් පිළිගත්හ.

මෙම නිර්ගාරික (වෛයාකරණය) සුත්‍රාන්ත දේශනාව වදරන කළේහි ආයුෂ්මත් කොණ්ඩක්කු තෙරුන් වහන්සේ තුළ ‘හේතුන් නිසා භටගත්තා ස්වභාවයෙන් යුතු සියල්ල හේතුන්ගේ නිරෝධයෙන් (අභාවයෙන්), නිරෝධයට යන්නේ ය’ කියා කෙලෙස්-රජස් නැති, කෙලෙස්-මල නැති දහම්පැසි (සෝතාපත්ති මාරුගයුනය) පහළ විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙම උතුම් ධර්මවතුය පැවැත්වූ කළේහි, “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැර වෙනත් ග්‍රමණයෙකු විසින් හෝ බාහ්මණයෙකු විසින් හෝ දෙවියෙකු විසින් හෝ මාරයා විසින් හෝ බූහ්මයා විසින් හෝ මෙලොව වෙනත් කිසිවෙකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හැකි අනුත්තර වූ ධර්මවතුය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැසි ඉසිපතනාරාමයේ මිගදයෙහි දී පවත්වන ලදී” සි යනුවෙන් පොලොව ඇසුරු කර ගත් බූමාටු දෙවිවරු ප්‍රීතිසෝෂා කළහ. සායු තාද පැවැත්වූහ. බූමාටු දෙවිවරුන්ගේ ගබාදය අසා වාතුර්මහාරාජීක දෙවිවරු ද, වාතුර්මහාරාජීක දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා තාවතිංස දෙවිවරු ද, තාවතිංස දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා යාම දෙවිවරු ද, යාම දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා තුසිත දෙවිවරු ද, තුසිත දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා නිම්මාණරතී දෙවිවරු ද, නිම්මාණරතී දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා පරනිම්මිතවසවත්තී දෙවිවරු ද, පරනිම්මිතවසවත්තී දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා බූහ්මපාරිස්ථ්‍ය දෙවිවරු ද, බූහ්මපාරිස්ථ්‍ය දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා

බහ්මපුරෝහිත දෙවිචරු ද, බ්‍රහ්මපුරෝහිත දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා මහාඛජ්ම දෙවිචරු ද, මහාඛජ්ම දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා පරිත්තාහ දෙවිචරු ද, පරිත්තාහ දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා අඡ්පමාණාහ දෙවිචරු ද, අඡ්පමාණාහ දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා ආහස්සර දෙවිචරු ද, ආහස්සර දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා පරිත්තසුහ දෙවිචරු ද, පරිත්තසුහ දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා අඡ්පමාණසුහ දෙවිචරු ද, අඡ්පමාණසුහ දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා සුහකිණීහක දෙවිචරු ද, සුහකිණීහක දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා වෙහෙප්ලල දෙවිචරු ද, වෙහෙප්ලල දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා අවිහ දෙවිචරු ද, අවිහ දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා අතප්ප දෙවිචරු ද, අතප්ප දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා සුදස්ස දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා සුදස්සී දෙවිචරු ද, සුදස්සී දෙවියන්ගේ ගබාදය අසා අකනිටික දෙවිචරු ද “හාගාවතුන් වහන්සේ හැර වෙනත් ගුමණයෙකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙකු විසින් හෝ දෙවියෙකු විසින් හෝ මාරයා විසින් හෝ බ්‍රහ්මයා විසින් හෝ මෙලොව වෙනත් කිසිවෙකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හැකි අනුත්තර වූ ධර්මවතුය හාගාවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස ඉසිපතනාරාමයේ මිගධයෙහි දී පවත්වන ලද ”යි යනුවෙන් ප්‍රීතිසෙස්ඡා කළහ. සායු තාද පැවැත්වුහ.

එම ක්ෂණයෙහි එම මොහොතෙහි මෙලෙස බ්‍රහ්මලේක දක්වා ම සායු තාද ගබාදය උස් ව තැගී ගියේ ය. මේ දසදහසක් වූ (සක්වලවල් සහිත) ලෝකධාතුව කම්පිත විය. මහන් සේ කම්පිත විය. දුඩී සේ වෙවුලා ගියේ ය. දෙවියන්ගේ දේවානුහාවය ඉක්ම ගිය අප්‍රමාණ වූ මහන් වූ ආලෝකයක් ලොව පැනිර ගියේ ය. අනතුරු ව හාගාවතුන් වහන්සේ “පින්වත් කොණ්ඩක්ද ඒකාන්තයෙන් ධර්මය අවබෝධ කළේ ය. පින්වත් කොණ්ඩක්ද ඒකාන්තයෙන් ධර්මය අවබෝධ කළේ ය” යනුවෙන් උද්‍යනයක් හෙවත් ප්‍රීතිවාක්‍යයක් වදුල සේක. හාගාවතුන් වහන්සේ වදුල මෙම උද්‍යනය තිසා ආයුෂ්මත් කොණ්ඩක්ද තෙරුන් වහන්සේට ‘අක්ක්දකොණ්ඩක්ද’ යන තාමය ඇති විය.

සායු ! සායු !! සායු !!!

උපග්‍රන්ථය

ධම්මවක්කප්පවත්තන සුතාන්ත දේශනාව ගුවණය කර අවසන් වෙත් ම කොණ්ඩක්කු ස්වාමීන් වහන්සේ තුළ ‘දහම්ඇසු’ පහල විය. කොණ්ඩක්කු ස්වාමීන් වහන්සේ තුළ පහල වූ දහම්ඇසු නම් සෝතාපත්ති මාර්ගයුනය සි. ඒ ‘දහම්ඇසු’ තුළින් ප්‍රත්‍යාග්‍ය වශයෙන් දික ගන්නා ධර්මය විස්තරාත්මක ව ‘අමාදම්ඇසු පහල වීම’ නම් වූ මෙම උපග්‍රන්ථයෙහි සඳහන් වේ.

අමාදම්පැස පහල වීම

(කුණවත්පු සූත දේශනාව ඇසුරිනි)

පෙරවදන (ප්‍රථම මුද්‍රණය)

සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේ කුගලාකුගල ධමී, සාචදාය - අනවදාය ධමී, හින - ප්‍රණීත ධමී, කෘෂිණ - ගුක්ල - සපුත්‍රිභාග ධමී සියල්ල සේකන්ධ - ආයතන - බාතු - ඉන්දිය - සත්‍ය - පරිච්චසමුප්පාදුදී වශයෙන්, අවබෝධ කරනුවන්ගේ පහසුව පිණිස නානා නයකුමයෙන් බෙද බෙද දෙසන ලද බැවින්, හගවා නම් වූ සේක.

අමාදම්ඇස පහල වීම නමැති මේ දහම් පොතට මාතෘකාව වූ කුණුවනු සූත්‍රාන්ත දේශනාව ද පරිච්ච සමුප්පන්තයත් - පරිච්චසමුප්පාදයත් - ආර්යසත්‍ය සතරත් බෙදමින් දේශනා කරන ලද මගපල තිවතට පමුණුවන විද්‍යීනා භාවනා මාරුගයකි.

සූත්‍ර - සූත්‍රානුලෝම තම් වූ දේශනා පාලියත් අර්ථකරාත් ආග්‍රිත ව සංස්කරණය කරන ලද මේ සංක්ෂීප්ත ග්‍රන්ථය විද්‍යීනා භාවනාව විවරණය වන සේ සකස් වී ඇත. කිහිප වාරයක් සාචධාන ව කියවන්නන්ට වැටහෙනුයේ බුද්ධයෙන සූසාලිසක් සහිත විද්‍රෝහනාවක් වශයෙන් ම ය.

බුද්ධධර්මය පිළිබඳ තිවැරදි අවබෝධය පිණිස ත්‍රිපිටක පාල අර්ථකරා දහම් පොත් තිතර කියවන, සාකච්ඡා මාරුගයෙන් අසා දරා සිතා අර්ථ විවරණය කරන පූජා නාවල දම්මානානු ස්වාමීන් වහන්සේගේ මෙම ධර්ම විවරණය ඉතාමත් තිරයේදේ කෘතියක් සේ ම අනර්ස තිබන්ධනයක් බව සඳහන් කරනුයේ මුළු සිට අගත්තක් විමසීමෙන් යුතු ව කියවූ බැවිනි.

ධර්මකාමී පූජා නාවල දම්මානානු ස්වාමීන් වහන්සේට රත්නතුයේ අසීමිත අනන්ත සූචිස මහාගුණානුහාව බලයෙන් ආයුරාරෝග්‍යාදී සැපතත් ධර්මයෙනත් භාවනායෙනාත් සර්වප්‍රකාරයෙන් මුදුන්පත් වේවා!

ධර්මදනය පිරිනමන පූජාත්මී උපේක්ෂා දියණියටත් දෙමුවුපියන් සහිත සැමටත් මෙය කියවන සියලු දෙනාටත් ආයුරාරෝග්‍යාදී සැපතත් දෙලොව සුබසෙතත් ගාන්ති ලක්ෂණ තිරවාණ බාතුවත් සුවසේ ම සාක්ෂාත් වේවා!

‘සබලේ සත්තා භවන්තු සුබිතත්තා’

මෙයට මෙතැති,

නා උයනේ අරියධම්ම ස්ථාවිර.
නා උයන අරණ්‍ය සේනාසනය,
පන්සියගම,
මැල්සිරපුර.

භැඳින්වීම

‘අමාදම්ඇස පහළ වීම’ නමින් ඉදිරිපත් කෙරන මෙම කුඩා ධර්ම ගුන්ථය, අප සර්වයේ රාජෝත්තමයාණන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදු ව සංයුත්ත තිකායේ අහිසමය සංයුත්තයෙහි එන ‘කුණවත්පු’ සූත්‍ර දේශනාවෙහි සඳහන් යුතු සතලිස්සතර විස්තර කොට දැක්වීමකි. බුදුස්සනෙහි හිසුළු, හිසුළුණි, උපාසක, උපාසිකා යන සිවු පිරිස ම අභේක්ෂා කරන්නේ තුන්තරා බේදින් ගෙන් එක්තරා බේදියකින් දහම්ඇස පහළ කර ගෙන අවිදාව නසා දමා සසර දුකින් නිදහස් වීමට යි. එනිසා තමා තමන් තුළ පහළ කර ගත යුතු ‘ධහම්ඇස’ කුමක් දැයි යන්න ග්‍රාවකයන් විසින් මැතැවින් වටහා ගත යුතු ය.

වර්තමානයෙහි බොහෝදෙනෙකු තුළ ධර්මය අවබෝධ කිරීම පිළිබඳ ව විශේෂ උනන්දුවක් පවතිතත් ධර්මය පිළිබඳ ව ඇතැමුන් තුළ තිබෙන ඇතැම් දුර්මත එයට බාධකයක් ව පවතී. අප විසින් ධර්මය හැදැරිය යුත්තේ සූත්‍ර - විනය - අහිඛරම යන ත්‍රිපිටකය ම බුද්ධවචනය ලෙස ගුරු කොට ගතිමින් තදනුගත අවියකා විවරණ ද මතා සැලකිල්ලකින් අධ්‍යයනය කරමිනි. එසේ නො කොට තමන්ගේ අදහස් පරිදි - වැටහීම පරිදි - රැවිය පරිදි ධර්මය අර්ථකථනය කරන්නට යාමෙන් ය, දුර්මත පහළ වීම සිදුවන්නේ. සූත්‍ර දේශනාවන්හි සඳහන් ඇතැම් පද හා අදහස් විවිධ දේශනාවල විවිධ අර්ථවලින් යෙදී ඇත. එනිසා ඒ ඒ තැනට අදාළ නිවැරදි අර්ථය වටහා නො ගන්නේ නම්, ධර්මය නිවැරදි ලෙස අවබෝධ කර ගත නො හැකි වනු ඇත. සූත්‍ර දේශනාවන්හි සඳහන් ඒ ඒ පදවල නිවැරදි ධර්මාර්ථ පැහැදිලි කෙරෙන්නේ අවියකාවල (අටුවාවල) ය. එනිසා ඒ ඒ තැනට අදාළ නිවැරදි අර්ථය සලකා ගත යුත්තේ අටුවා විග්‍රහය ද සැලකීමෙන් ම ය. කුණවත්පු සූත්‍ර දේශනාවෙහි විග්‍රහ කෙරෙන පරිච්චමුප්පාදයට අයත් ‘සඩ්බාර’ යන පාලි වචනය ද අර්ථ ගණනාවක යෙදෙන එබදු සංකීරණ පදයකි. ‘සඩ්බාර’ යන පාලි වචනය ‘සඩ්බාරසඩඩ්බාර, අහිසඩඩ්බාර, අහිසඩඩ්බාරසඩඩ්බාර, පයෝගාහිසඩඩ්බාර’ යන විවිධ අර්ථයන්හි යෙදෙන අතර එය පරිච්චමුප්පාදයෙහි ‘අවිෂ්ජාපච්චවයා සඩ්බාර’ යන තැන යෙදී ඇත්තේ අහිසඩඩ්බාර හෙවත් ‘කුසලාකුසල කර්ම’ යන අර්ථයෙනි. ඒ බව පැහැදිලි ව ම අවියකාවන්හි සඳහන් ව ඇත. “අපිව:- අවිෂ්ජාපච්චවයා සඩ්බාර සඩ්බාරසද්දේනා ආගතසඩඩ්බාරාති දුවිධා සඩ්බාර. තත්ප ප්‍රක්ෂ්ක්‍රිප්ක්ෂ්ක්‍රිත්තාහිසඩඩ්බාර තයෝ, කායවල්විත්තසඩඩ්බාර තයෝති ඉමෙ ඡ අවිෂ්ජා පච්චවයා සඩ්බාර, තේ සඩ්බාරපිලියකසලාකසලවිතනාමත්තමේව හොන්ති” යනුවෙන් විසුද්ධිමගේයෙහි පක්ක්‍යාහුම් නිද්දේසයට අයත් මෙම පායයෙන් පැහැදිලි කෙරෙන්නේ ප්‍රක්ෂ්ක්‍රිතාහිසඩඩ්බාර, අප්‍රක්ෂ්ක්‍රිතාහිසඩඩ්බාර, ආනෙක්ජ්ජාහිසඩඩ්බාර

තුන ද පටිච්චමුජ්පාදයෙහි එන කායසඩ්බ්ලාර, ව්‍යෝගඩ්බ්ලාර, විත්තසඩ්බ්ලාර තුන ද යන මේ සය ම අවධාව නිසා හටගන්නා සංස්කාර බව යි. ඒ සියල්ල ම ලොකික කුසලාකුසල වේතනා ම බව එහි අවධාරණය කර ඇත. තව ද “සඩ්බ්ලාරවාරේ අහිසඩ්බ්ලාක්බණෝ සඩ්බ්ලාරේ; විත්තාරවාරේ පනස්ස කායසඩ්බ්ලාරේත් කායතොශ පවත්තසඩ්බ්ලාරේ” යනාදි වශයෙන් පපක්ක්වසූදීනී නම් වූ මැදුම්සගි අටුවාවෙහි දැක්වෙන පරිදි පටිච්චමුජ්පාදයෙහි එන ‘සඩ්බ්ලාර’ යනු ‘අහිසඩ්බ්ලාක්කාර’ ය. (එනම් කුසලාකුසල කරම ය.) කායද්වාරය ක්‍රියා කරවීමෙහි යෙදෙන කාමාවවර කුසල් වශයෙන් අටක් ද අකුසල් වශයෙන් දේළසක් ද ලෙසින් විස්සක් වූ කායසක්ක්වේතනාවන් මෙහි ‘කායසඩ්බ්ලාර’ නාමයෙන් දැක්වේ. එසේ ම වාර්ද්වාරය ක්‍රියා කරවීමෙහි යෙදෙන (ඉහත සඳහන් පරිදි) විසිවැදැරුම් වූ විත්තසක්ක්වේතනා මෙහි ‘විත්තසඩ්බ්ලාර’ නාමයෙන් දැක්වේ. කාය - වාර් - ද්වාරයන් ක්‍රියා කරවීමක් නැති ව මත්ත්ද්වාරයෙහි පහළ වන ඉහත සඳහන් කාමාවවර කුසලාකුසල වේතනා විස්ස ද රුපාවවර හා අරුපාවවර කුසල වේතනා නවය ද ඇතුළත් ව විසිනවයක් වූ කුසලාකුසල වේතනාවේ මෙහි මත්තසක්ක්වේතනා හෙවත් ‘විත්තසඩ්බ්ලාර’ නාමයෙන් ගනු ලැබෙත්. (මෙම කුසලාකුසල සිත් පිළිබඳ ව අහිඛරමයෙහි විස්තර වශයෙන් දැක්වේ.) මේ අනු ව පටිච්චමුජ්පාදයෙහි ‘සඩ්බ්ලාර’ යනු අනෙකක් නොව ලොකික කුසලාකුසල කරමයෝ ය. (ප්‍රක්ක්දහිසඩ්බ්ලාර, අප්‍රක්ක්දහිසඩ්බ්ලාර, ආනෙක්ජ්ජාහිසඩ්බ්ලාර වශයෙන් දැක්වෙන්නේ ද මෙය ම ය.)

කායසඩ්බ්ලාර, විත්තසඩ්බ්ලාර, විත්තසඩ්බ්ලාර නමින් දැක්වෙන තවත් සංස්කාර කොටසක් සූත්‍ර දේශනාවන්හි සඳහන් ව ඇත. එය පටිච්චමුජ්පාදයෙහි දැක්වෙන කුසලාකුසල කරම සංඛ්‍යාත ‘අහිසංස්කරණ සංස්කාර’ නොව දියාන සමාපත්තිවලට අදාළ ව දේශීත විග්‍රහයකි. මඟ්කිම නිකායේ වූලවේදල්ල සූත්‍රයෙහි එම සංස්කාර පිළිබඳ ව සඳහන් වන අතර එය තව දුරටත් මැදුම්සගි අටුවාවෙහි විස්තර වශයෙන් දැක්වෙන්නේ මෙසේ ය.

“කති පනයෙහි සඩ්බ්ලාරාති ඉඩ කිං ප්‍රච්චති? යෙ සඩ්බ්ලාරේ නිරෝධේත්වා නිරෝධං සමාපත්තන්ති, තේ ප්‍රච්චත්ස්සාමිති ප්‍රච්චති.” එනම් “ଆරයාවනි, සංස්කාර කොතොක් වේ දැයි කියා මෙහි කුමක් ගැන විමසනු ලැබේ ද? යම් සංස්කාරයන් තිරුද්ධ කොට තිරෝධයට සමවදිනු ලැබේ ද, එම සංස්කාරයන් විමසන්නොම්යි යන අදහසින්, මෙම ප්‍රශ්නය (විසාඛ උපාසකතුමා විසින් ධම්මදින්නා තෙරණින් වහන්සේ වෙතින්) විමසන ලදා” යි කියා අටුවාවෙහි සඳහන් වේ. තෙරණින් වහන්සේ ද එම අදහස දැන ප්‍රක්ක්දහිසඩ්බ්ලාරාදි නොයෙක් සංස්කාරයන් තිබිය දී මෙම කායසංස්කාරාදිය ගැන ම වදුරන ලදායි කියා තව දුරටත් එහි සඳහන් වේ.

අනතුරු ව වූලවේදල්ල සූත්‍රයෙහි සඳහන් වන කායසඩ්බ්ලාර,

ව්‍යුහැදිලි ලෙස විස්තර කර තිබේ. පොදුවේ ගත් කළ 'කායසඩඩාර' නාමයෙන් ඉහත දක්වන ලද කායද්වාරය හා සබැදි කුසලාකුසල වේතනා මෙන් ම ආශ්චර්ය, ප්‍රශ්චර්ය දෙක ද ගැනේ. 'ව්‍යුහැදිලිඩාර' නාමයෙන් වාග්ද්වාරය හා සබැදි කුසලාකුසල වේතනා මෙන් ම විතක්ක, විවාර දෙක ද ගැනේ. 'ව්‍යුහැදිලිඩාර' නාමයෙන් මත්ද්වාරය හා සබැදි කුසලාකුසල වේතනා මෙන් ම සක්දුකු, වේදනා ද ගැනේ. මෙසේ මිගු ව පවතින මෙම සංස්කාර කොටස් දෙකින් මෙහි දී විමසන ලද්දේ නිරෝධ සමාපත්තියට සමවැදීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන ආශ්චර්ය, ප්‍රශ්චර්ය සංඛ්‍යාත කායසඩඩාර - විතක්ක, විවාර සංඛ්‍යාත ව්‍යුහැදිලිඩාර සංඛ්‍යාත ව්‍යුහැදිලිඩාර පිළිබඳ ව බව අවියකථාවෙහි පැහැදිලි ව සඳහන් ව තිබේ. ඒ අනු ව වූලවේදල්ල සූත්‍රයෙහි සඳහන් වන කායසංස්කාරාදිය පරිව්වසමුප්පාදයෙහි එන කායසංස්කාරාදිය නො වන බව ඉතා පැහැදිලි ව ස්ථුට වේ. එනිසා වූලවේදල්ල සූත්‍රයෙහි සඳහන් කායසංස්කාරාදිය පරිව්වසමුප්පාදයෙහි එන කායසංස්කාරාදිය සමගින් පවලවා නො ගෙන එම සංස්කාර දෙකොටස පිළිබඳ ව නිවැරදි ව ම වටහා ගත යුතු ය.

තව ද අනිසංස්කරණ සංස්කාර යටතේ විස්තර වන 'ආනෙක්ජ්ජිසංඛාර' යන්න ද නිවැරදි ව වටහා ගත යුතු තවත් පදයකි. එයින් අදහස් වන්නේ අරුපාවවර සමාපත්ති හතර පමණි. ඒ අනු ව රුපාවවර ධ්‍යානයන් සංග්‍රහ වන්නේ ප්‍රක්දුක්ෂාභිසඩඩාර ගණයට ය. තව ද ඇතැම් සූත්‍රයක 'ආනෙක්ජ්ජිසමාධි' යන පදය ද දක්නට ලැබේ. එයින් අදහස් වන්නේ නො සැලෙන සමාධි හෙවත් වතුරුපධ්‍යානය හා අරුපාවවර සමාධින් පිළිබඳ ව ය. මෙසේ 'ආනෙක්ජ්ජිසංඛාර' හා 'ආනෙක්ජ්ජිසමාධි' අතර වෙනස ද වටහා ගත යුතු ය.

දර්මය අවබෝධ කිරීමේ දී පළමුවෙන් ම ලෝකෝත්තර වශයෙන් දහම්ඇස පහළ කර ගත්තේ සේතාපත්ත්න ආර්යග්‍රාවකයන් වහන්සේ ය. මෙම ක්ෂණවත්ප්‍ර සූත්‍රයෙහි සඳහන් පරිදි කෙනෙක් ප්‍රථමයෙන් ම දහම් දුටු, දහමට පත්, දහම අවබෝධ කළ, දහමහි බැස ගත්, සැක දුරු කළ, විශාරද බවට පැමිණි, අමෘතද්වාරයෙහි හැඹී සිරින ග්‍රාවකයෙකු වන්නේ සේතාපත්ති මාරුග විත්තය ලැබේමෙනි. ආර්ය අඡ්ටාඩිගික මාරුගයට අයත් මාරුගාංග සියල්ල එකවර ලැබෙන්නේ ලෝකෝත්තර මාරුග සිත් සතරෙහි පමණි. ලෝකෝත්තර මාරුග සිත් වනාහි ඒකක්ෂණික ය. එය වර්ෂ ගණන් පවතින්නක් නො වේ. එනිසා සේතාපත්ත්න මාරුගස්ථ ආර්යයන් වහන්සේ විද්‍යමානවත්තුයේ එක ක්ෂණයක දී ය. අනතුරු ක්ෂණයෙහි එලයට පත්වීමෙන් සේතාපත්ති එලස්ථ තත්ත්වයට පත් වේ. ලෝකෝත්තර මාරුග විත්තය ලැබෙන තෙක් ගීල, සමාධි, ප්‍රයු, වඩන විට ඒ ඒ මාරුගාංග දියුණු වුව ද ඒ සියල්ල ලෙඛකික කුසල් සිත්වල මාරුගාංග අට එකවර

නො ලැබෙන බව අභිධර්මයෙහි පැහැදිලි ව ම සඳහන් ව ඇත. මේ අනු ව සූත්‍ර පිටකයේ දේශනාවල සද්ධානුසාරී, ධම්මානුසාරී නාමයෙන් දක්වා ඇත්තේ වර්ෂ ගණනක් ජීවත් වන මාරුගස්ථයෙකු ගැන නොව, ලෝකෝත්තර ප්‍රථම මාරුග විත්තය සාක්ෂාත් කර ගනු ලබන සේතාපන්න මාරුගස්ථයා පිළිබඳ ව ය. ඒ විද්‍යමානත්වය එක් ක්ෂණයක් සඳහා පමණි. අනතුරු ව එලස්ථ බවට පත් වේ. සංයුත්ත තිකායේ ඔක්කන්ති සංයුත්තයෙහි සඳහන් සූත්‍ර දේශනාවන් මතුපිටින් බලන්නෙකුට සංඡකාර ධර්මයන්ගේ අනිත්‍යය පිළිබඳ ව ගුද්ධාව ඇති කර ගන්නා ග්‍රාවකයා ‘සද්ධානුසාරී’ ලෙසත් තරමක් දුරට විද්‍රෙශනා තුවණින් අනිත්‍ය දකින ග්‍රාවකයා ‘ධම්මානුසාරී’ ලෙසත් පෙනෙනු ඇත. එහෙත් එය එසේ නොව, ‘සද්ධානුසාරී’ හා ‘ධම්මානුසාරී’ යනු සේතාපන්න මාරුගස්ථයාට ම යෙදෙන නම් දෙකක් බව අවශ්‍යකරා විවරණයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

“එකෝ හික්ඩු පක්ෂුකුදුරේන අභිනිවිච්‍යෙය් අවශ්‍යසමාපත්තියේ නිබුත්තෙත්වා සේතාපත්තිමග්ගේ පාප්‍රණාති සේ තස්මි. බණේ ධම්මානුසාරී නාම හෝති. සේතාපත්තිමග්ගේ පාප්‍රණාති සේතාපත්තියේ නිබුත්තෙත්වා සේතාපත්තිමග්ගේ පාප්‍රණාති සේ තස්මි. බණේ සද්ධානුසාරී නාම හෝති.....” යනාදි වශයෙන් මතෙක්රජුරණී අඩුගුත්තරනිකායවියකරාවේ දුකනිපාත වර්ණනාවහි සඳහන් උක්ත පායයෙන් පෙනී යන්නේ ගුද්ධාව ප්‍රධාන කොට ගෙන සේතාපත්ති මාරුගය සාක්ෂාත් කරන ග්‍රාවකයන් වහන්සේ සද්ධානුසාරී නමින් ද ප්‍රෘතිව ප්‍රධාන කොට ගෙන සේතාපත්ති මාරුගය සාක්ෂාත් කරන ග්‍රාවකයන් වහන්සේ ධම්මානුසාරී නමින් ද හැඳින්වෙන බව ය. ඒ අනු ව සද්ධානුසාරී හා ධම්මානුසාරී යනු එක ම ප්‍රද්ගලයා පිළිබඳ අවස්ථා දෙකක් නොව ‘දුර’ අනු ව සේතාපන්න මාරුගස්ථයා ව හැඳින්වීමට යෙදෙන නම් දෙකක් බව වටහා ගත යුතු ව ඇත.

මතහේදයට හේතු වන මෙබදු සියුම් කරුණු පිළිබඳ ව තිපිටකය හා අවුවා අනුසාරයෙන් නිවැරදි ලෙස ම වීමසා විනිශ්චයට බැස ගත යුතු ය. නැතහාත් මෙම කරුණු පිළිබඳ ව ඇති කර ගන්නා වැරදි මත ධර්මාවබෝධයට ඒකාන්තයෙන් ම අන්තරායක් වනු ඇත. මෙම ගුන්පයෙහි සඳහන් දහම් කරුණු සියුම් හා ගැඹුරු බවින් යුතු ය. එනිසා සාමාන්‍ය පොදු ජනයාට මේ කරුණු එක්වර ම වටහා ගැනීම අපහසු විය හැකි ය. ඒ ගැන ඉක්මන් නො වී නැවත නැවත කිහිප වතාවක් කියවා බලා තව දුරටත් පොතපත බලා මෙම සියුම් ගැඹුරු ධර්ම කරුණු වටහා ගැනීමට උත්සාහ කරන ලෙස කරුණාවෙන් සිහිපත් කරනුයේ ධර්මාවබෝධය සඳහා මෙම කරුණු නිවැරදි ව වටහා ගැනීමේ වැදගත්කම සලකා ගෙන ය.

මෙම ධර්ම ගුන්පය සම්පාදනය කිරීමෙන් ජනිත කර ගත් කුසල ධර්මයන් අපගේ පරම ප්‍රාප්තනීය උපාධ්‍යායන් වහන්සේ වූ අපවත් වී වදුල

ශ්‍රී කලුණාණි යෝගාගුම සංස්ථා සමුත්පාදක ආර්යවිලාසවංසාලංකාර සද්ධරුමවාහිනීවරාවාරය පටිපත්තිසේශ්‍රහන ගණපාමොක්බාවරිය රාමක්කෑම මහානිකායේ මහෝපාධ්‍යාය රාජකීය පණ්ඩිත අතිපූජනීය කචවදුදුවේ ශ්‍රී ජ්‍යෙෂ්ඨවංසාහිඛාන මාහිමිපාණ්ඩන් වහන්සේට ප්‍රාරුථිය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්විදීමට මෙම ධර්මදනමය කුසලය ද හේතු වාසනා වේවා!

අපගේ වත්මන් ගෞරවණීය උපාධ්‍යායන් වහන්සේ වන ශ්‍රී කලුණාණි යෝගාගුම සංස්ථාවේ මහෝපාධ්‍යාය, බුත්තල - බුදුගල්ලෙන් අරණු සේනාසනාධිවාසී අතිරැශ්‍රි පූජනීය මාවතගම ගුණානන්දාහිඛාන මාහිමිපාණ්ඩන් වහන්සේට ද මෙම ධර්මදනමය කුසල බලයෙන් විංගත් ගතවර්ජාධික කාලයක් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් වර්ධනය වේවා! ප්‍රාරුථිය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්විදීමට මෙම ධර්මදනමය කුසලය ද හේතු වාසනා වේවා!

මෙබදු ධර්ම සංග්‍රහයන් සැකසීමට අවශ්‍ය කෙරෙන ධර්මයුනය දියුණු කර ගැනීම සඳහා මහත් වූ කරුණාවෙන් මාහට අනුග්‍රහ කරන්නා වූ ගිලන් ව සිටිමින් පවා අපගේ දහම් ගැටළ විසඳා දෙමින් දුරවබෝධ සියුම් දහම් කරුණු ඉතා පැහැදිලි ලෙස තේරුම් කර දෙන්නා වූ මහාඅවියකථාවාරය බුද්ධසේශ්‍රාප ස්වාමීණයන් වහන්සේගේ පුනරාගමනයක් බඳු වූ ශිල - ගැක - සති - ප්‍රෘති ආදි උතුම් ගුණයන්ගෙන් ගෝභමාන ව මහාසංස්කරාජයාණන් වහන්සේනමක් බඳු ව සස්සුනුම් බබළවන්නා වූ වත්මන් ශ්‍රී කලුණාණි යෝගාගුම සංස්ථාධිපති මහාධරුමක් මහාකම්මවියානාවරිය ත්‍රිපිටකධරාවාරය අතිපූජනීය නා උයනේ අරියධම්මාහිඛාන මාහිමිපාණ්ඩන් වහන්සේට මෙම ධර්මදනමය කුසල බලයෙන් විංගත් ගතවර්ජාධික කාලයක් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් වර්ධනය වේවා! ප්‍රාරුථිය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්විදීමට මෙම මෙම ධර්මදනමය කුසලය ද හේතු වාසනා වේවා!

ප්‍රව්‍යජාවාරය අතිරැශ්‍රි පූජනීය කිතුලම්පිටියේ ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට ද මෙම ධර්මදනමය කුසල බලයෙන් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් වර්ධනය වේවා! ප්‍රාරුථිය බෝධියකින් අමා නිවන් සුව අත්පත් වේවා!

විවිධාකාරයෙන් මාහට උපකාර කරන පොල්ගස්ම්විට විපස්සනා භාවනා මධ්‍යස්ථානයෙහි අනුගාසක අතිරැශ්‍රි පූජනීය මිතලාවේ විනිත ස්වාමීන් වහන්සේට ද දනුවුත්තන්ද සිරි මංගල යෝගාගුමාධිවාසී අතිරැශ්‍රි පූජනීය ගලගෙදරගම බෝධිමිම ස්වාමීන් වහන්සේට ද දිද්දෙදණිය, රණගිරිය අරණු සේනාසනාධිවාසී පූජ්‍ය කුණුසිල ස්වාමීන් වහන්සේට ද පොල්ගස්ම්විට විපස්සනා භාවනා මධ්‍යස්ථානවාසී පූජ්‍ය පිළියන්දල අතුලසිර ස්වාමීන් වහන්සේට ද මෙම ධර්මදනමය කුසල බලයෙන් ආයුරාරෝග්‍ය ශ්‍රී සම්පත් මෙන් ම ප්‍රාරුථිය බෝධියකින් අමා නිවන් සුවය ද සැලස්වා!

හඳු වැඩු මවුණිය දෙදෙනා වහන්සේට සිවුපසයෙන් උපස්ථාන

කරන දායකකාරකාදී සැමටත් පරිගණක මුද්‍රණ කටයුතු සිදු කළ
පුණු ශ්‍රී තුපන්ත තරුණ උපාසක මහතාටත් මුද්‍රණාලයෙහි
කාර්යමන්ඩලයටත් ධර්මදනය සිදු කරන දායක පින්වතුන්ටත්
සදේවකලෝකයාටත් මෙම ධර්මදනමය කුසල බලයෙන් ආයුරාරෝග්‍ය
සම්පත් මෙන් ම අමා නිවත් සුවය ද නො පමා ව සැලැස්වා!

සායු ! සායු !! සායු !!!

මෙයට,
සයුත් ලැදී,

පූජ්‍ය නාවල ධමමානන්ද හිමි.
ඇමමාරාම යෝගාගුමය,
ලැග්ගල්බොඩ්,
ගම්පහ.
(අශ්‍යල - 2551)

නමෝ තස්ස හගවතෝ අරහතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!
හාරාවත් වූ අරහත් වූ සම්මාසම්බුදුරජාණත් වහන්සේට නමස්කාර වේවා !!!

දහම්පැය පහල වීම.

‘දහම්පැය පහල වීම’ යනුවෙන් අදහස් කරනු ලබන්නේ වතුරාරයසත්‍යය අවබෝධ කරමින් සම්මාදිවිධිය, (නිවැරදි අවබෝධය) ඇති කර ගැනීම සි. ‘දහම්පැය’ පහල වීම වශයෙන් නිවැරදි අවබෝධය ඇති කර ගන්නා ආරයුගාවකයා තුළ සත්‍යාචනබෝධය පිළිබඳ යාන (කුණවත්ප්‍ර) සත්‍යිස් සතරක් සම්පූර්ණ වේ. එම යාන සත්‍යිස් සතර මෙසේ සි.

1) ජරාමරණේ කුණා - ජරා (මහලු බව) මරණ (මිය යාම) පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. ජරාව යනු ඉදුරන් මුහුකුරා ගොස්, ඇග රැලි වැළි, කෙස් පැසි දත් වැළි, අතපය අවසර ව ඇතිවන මහලු බවයි. මෙම ජීවිතය අවසන් වීම වශයෙන් ස්කන්ධයන්ගේ බිඳී යාම, කය බහා තැබීම මරණය සි. සියලු සත්වයන්ට ම ඒ ඒ ආත්මහාචයන්ට අනුරූප වන ලෙස මෙම ‘ජරාමරණ’ සංඛ්‍යාත දුක් අත්විදීමට සිදු වේ. මෙම ‘ජරා-මරණ’ දුකක් වශයෙන් මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

2) ජරාමරණසමුද්‍යෝ කුණා - ජරාමරණ හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. ‘ජරාමරණ’ ඇති වන්නේ ඉපදීම නිසා ය. උපදීන ආකාර සතරකි.

1. අණ්ඩුප - - බිජුවටින් (බිත්තරයෙන්) උපත ලැබීම.
2. ජලාබුජ - - මව්කුසින් උපත ලැබීම.
3. සංසේදුප - - තෙන් පරිසරයෙහි (ප්‍රාණීන් ලෙස) උපත ලැබීම.
4. ඔපපාතික - - සම්පූර්ණ වූ ඉදුරන් සහිත ව (දිවා, බුහුම, ප්‍රේත ආදින් මෙන්) එකවර ම පහල වීම.

ජරාමරණාදී සියලු දුක් හටගන්නේ මෙලෙස උපත ලැබීම නිසා බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

3) ජරාමරණනිරෝධේ කුණුව - ජරාමරණ තැකි වීම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යූතය. උපත නිසා ඇති වන ජරාමරණ ආදිය උපතක් තැකි කළ අභාවයට යයි. හේතුව තැකි වීමෙන් ඉත් ඇති වන එලය ද තැකි වන බවත් මුළුමහත් දුක් රස ම අභාවයට යාමෙන් නිවතට පත් වන්නේ මෙලෙස බවත් මතා නුවණින් අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

4) ජරාමරණනිරෝධගාමීනියා පටිපදය කුණුව - 'ජරාමරණ' අවසන් කිරීම පිණිස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ යූතය. ජරාමරණ ඇතුළු මුළුමහත් දුක් රස ම අභාවයට පත් කිරීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආර්ය අෂ්ටාඩිගික මාර්ගය යි.

- ❖ ආර්යග්‍රාවකයා මෙලෙස ජරාමරණ - ජරාමරණසමුදාය - ජරාමරණනිරෝධය - ජරාමරණනිරෝධගාමීනි ප්‍රතිපදව මතා නුවණින් අවබෝධ කරගැනීම 'ඩමමේ කුණු' හෙවත් 'ඩරමය දැකීමේ යූතය' (ඒනම්, මාර්ගයුතය) ලෙස හැඳින් වේ. මෙසේ 'දහම් දුටු' ආර්යග්‍රාවකයා එය අතීත-අනාගත වශයෙන් ද නුවණින් ගළපා බලයි.
- ❖ 'අතීතයෙහි වැඩ සිටියා වූ ආර්යයන් වහන්සේලා ජරාමරණ - ජරාමරණසමුදාය - ජරාමරණනිරෝධය - ජරාමරණනිරෝධගාමීනි ප්‍රතිපදව අවබෝධ කළේ ද මා විසින් දැන් අවබෝධ කර ගත් ආකාරයට ම ය. අනාගතයෙහි පහළ වන්නා වූ ආර්යයන් වහන්සේලා ද ජරාමරණ - ජරාමරණසමුදාය - ජරාමරණනිරෝධය - ජරාමරණනිරෝධගාමීනි ප්‍රතිපදව අවබෝධ කරගන්නේ ද මා විසින් දැන් අවබෝධ කර ගත් ආකාරයට ම ය, යනුවෙන් මාර්ග යුතෙයන් අවබෝධ කළ වතුස්සත්‍යය පිළිබඳ ව අනතුරු ව ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කිරීම හෙවත් 'අතීතය හා අනාගතය අනු ව ගළපා බැලීමේ නුවණු' - 'අන්වයේ කුණු' ලෙස හැඳින් වේ. (මෙයින් අදහස් කෙරෙන්නේ ප්‍රත්‍යවේක්ෂායුත පිළිබඳ ව යි. - සං.නි. අටුවාව)

යම් ආර්යග්‍රාවකයෙකුට මෙම (1) දරමය දැකීමේ නුවණු (ඩමමේ කුණු) හා (2) අතීතය හා අනාගතය අනු ව ගළපා බැලීමේ නුවණු (අන්වයේ කුණු) යන යූත දෙක ඉතා

පිරිසිදු ව ඇති වී තම, ඒ ආරයුවකයා සම්මාදිවිධියෙන් යුතු (දිවිධිසම්පන්තේ), වතුරාර්යසත්‍ය දරුණනයෙන් යුතු (දස්සනසම්පන්තේ), මේ සද්ධර්මයට පැමිණි (ආගතෝ ඉමං සද්ධම්මං), මේ සද්ධර්මය ප්‍රත්‍යාස්‍ය ලෙස දකින (පස්සනි ඉමං සද්ධම්මං), ‘සේබ’ ඇළානයෙන් යුතු (සේබින කුණෙන සමන්නාගතෝ), ‘සේබ’ විද්‍යාවෙන් යුතු (සේබාය විෂ්ජාය සමන්නාගතෝ), දහම් හොයට පැමිණි (ධම්මසේෂ්තං සමාපන්තේ), ආර්ය වූ කලකිරීමේ තුවණින් යුතු (අරියෝ නිබැබේධිකපක්ෂීකේද්‍යා), අමෙත ද්වාරයෙහි හෙවත් නිවන් දොරටුවෙහි හැඹී සිටින (අමතද්වාරං ආහච්ච තිවියි) ගාවකයෙක් වේ. (මෙයින් දක්වන ලද්දේ රහතන් වහන්සේගේ මූල් සේබ අවස්ථාව සි. ‘සේබ’ යනු අරහත්වය පිණිස මාර්ගයෙහි හික්මීම සි. ආර්ය අශ්ට්වාඩිගික මාර්ගය වඩා සම්පූර්ණ කළ රහතන් වහන්සේ ‘අසේබ’ තමි. - සං. නි. අප්‍රවාව) ජාති - හව - උපාදන ආදි සෙසු අංගයන් පිළිබඳ ව ද 1. ‘ධම්මේ කුණු’ හා 2. ‘අන්වයේ කුණු’ යන ඇළාන දෙක ජරාමරණ පිළිබඳ ව විස්තර කළ ආකාරයෙන් වටහා ගත යුතු ය. මෙහි දී ප්‍රථමයෙන් ම දහම් ඇස පහළ වීම යනුවෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ සෝතාපන්න වීම සි.

අවියකලා විවරණය

ජරාමරණ පිළිබඳ ව මෙම ඇළානයන් ඇති වීම සිවු ආකාරයකින් සිදුවිය හැකි බව සං. නි. අවියකලාවෙහි සඳහන් වේ.

1. ග්‍රවණය කිරීමෙන් ඇති වන ඇළානය (සවණමය)
2. තුවණින් වීමසීමෙන් ඇති වන ඇළානය (සම්මසන)
3. ප්‍රත්‍යාස්‍ය කර ගැනීමෙන් ඇති වන ඇළානය (පටිවෙධ)
4. ප්‍රත්‍යාස්‍ය කිරීමෙන් ඇති වන ඇළානය (පච්චවෙක්ඛණ)

ජරාමරණ හා ජරාමරණ සමුද්‍ය පිළිබඳ ව මෙම ඇළාන හතර ම ඇති විය හැකි ය. එහෙත් ලෝකෝත්තර ධර්ම වන නිරෝධය හා ආර්ය මාර්ගය (මාර්ගස්ථ අවස්ථාව) පිළිබඳ ව සම්මසනඇළානය හැර සෙසු තුන් ඇළානයන් ඇති විය හැකි ය. සෙසු වතුෂ්කයන් පිළිබඳ ව ද මේ අයුරින් ම වටහා ගත යුතු ය.

5) ජාතියා ක්‍රිංචං - උපත පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. ඉහත දැක්වූ සතර ආකාරයෙන් යම්කිසි ආකාරයකට උපත ලැබීම වශයෙන් රුප - වෛද්‍යා - සක්‍රියා - සඩ්බාර - වික්‍රියාන් යන ස්කන්ධයන්ගේ හටගැනීමක් ආයතනවල හටගැනීමක් සිදු වේ ද එය 'ජාතිය' හි.

6) ජාතිසමුද්‍රයේ ක්‍රිංචං - උපත හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. උපතට හේතුව 'හවය' හෙවත් කරම රස් වීම හි. කරම රස් වීම (හව) තුන් අයුරකින් සිදු වේ.

1. කාමහව - කාමධාතුව (නිරයේ පටන් 'පරනිම්මිතවසවත්ති' දෙවි ලොව දක්වා සත්ත්ව තල) තුළ උපත ලැබීම පිණිස හේතු වන කරම රස් වීම.
2. රුපහව - රුපධාතුව (බහ්මපාරිසජ්ජ ආදි රුපී බඩාතල) තුළ උපත ලැබීම පිණිස හේතු වන කරම රස් වීම.
3. අරුපහව - අරුපධාතුව (ආකාසානක්ද්වායතන, වික්‍රියාන්ක්ද්වායතන, ආකික්ද්වක්‍රියායතන, නේවසක්‍රියානාසක්‍රියායතන යන අරුපී බඩාතල හතර) තුළ උපත ලැබීම පිණිස හේතු වන කරම රස් වීම.

උපත හටගන්නේ මෙම තුන් ආකාරයට කරම රස් වීම නිසා බව මතා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

7) ජාතිනිරෝධේ ක්‍රිංචං - උපත අභාවයට, නිරෝධයට පත් වීම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. උපත නැති වන්නේ හවය නැති වීමෙන් බව මතා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

8) ජාතිනිරෝධගාමීනියා පටිපදය ක්‍රිංචං - උපත අවසන් කිරීම පිණිස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ යානය. උපත ඇතුළු මුළුමහත් දුක් රස ම අභාවයට පත් කිරීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආර්ය අෂ්ට්‍රාඩිගික මාර්ගය හි.

9) හවෙකුණු - හවය පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ ඇානය. කාම - රුප - අරුප ලෝකවල උපත ලැබීම පිණිස හේතු වන කර්ම රස් වීම 'හව' නමින් හැඳින් වේ. කාමාවවර කුසලාකුසල කර්ම තිසා තිරය, තිරිසන්ලෝකය, ජේතලෝකය, අසුර-තිකාය යන දුගතීන්හි හා මිනිස්ලොව, සදෙවලෝ යන කාම සුගතීන්හි උපත ලබන ආකාරයට කර්ම රස් වීම 'කාමහවය' සි. ප්‍රථමධානය ආදි රුපාවචර දාන තිසා රුපී බණ්ලොව උපත ලබන ආකාරයට කර්ම රස් වීම 'රුපහවය' සි. ආකාසානක්දවායතනය ආදි අරුපාවචර සමාපත්ති තිසා අරුපී බණ්ලොව උපත ලබන ආකාරයට කර්ම රස් වීම 'අරුපීහවය' සි.

10) හවසමුදෝයේ කුණු - හවය හටගැනීමේ හේතුව පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ ඇානය. හවය (කර්ම රස් වීම) හටගැනීමේ හේතුව උපාදනය හෙවත් මමත්වයෙන් ග්‍රහණය කර ගැනීම (දුඩ් සේ බැඳීම) සි. මමත්වයෙන් ග්‍රහණය කර ගන්නේ සතරාකාරයකට ය.

- 1. කාම-උපාදන :-** ප්‍රිය මතාප රුප - ගබඳ - ගන්ධ - රස - පහස යන පස් කම්සුවයට තදින් බැඳීම. (රුපී-අරුපී බුහ්මලෝකවල සුවයට බැඳීමත් කාම-උපාදනය ම බව විසුද්ධීමගේයෙහි සඳහන් වේ.)
 - 2. දිව්‍ය-උපාදන :-** 'සත්වයා තුළ සදාතනික පැවැත්මක් ඇත්' යන ගාශ්වත දෂ්ඨීය හා 'සත්වයා සිද්ධ බිඳී වැනසී යන්නේ ය' යන උච්චේෂ්ද දෂ්ඨීය මුල් කර ගෙන ඇති වන නොයෙක් දෂ්ඨී මතිමතාන්තරවල එල්බ ගැනීම.
 - 3. සීලබිත-උපාදන :-** ආරය මාර්ගයෙන් බැහැර වූ අඡවත, ගෝවත ආදිය සීලබිත-උපාදනයට අයත් වේ.
 - 4. අත්තවාද-උපාදන :-** විසිවැදැරුම් සක්කායදිවිධීය අත්තවාද-උපාදනය සි.
- හවය හටගන්නේ මෙම සතර-ආකාරයට අනු ව ලෝහ-දිවිධී වශයෙන් මමත්වයෙන් යුතු ව 'දුඩ් සේ බැඳීම' (ග්‍රහණය කර ගැනීම) හෙවත් 'උපාදනය' තිසා බව මතා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

11) හවනිරෝධී ක්‍රූණං - හවය අභාවයට යාම හෙවත් 'කරම රස් වීම' නිරෝධයට පත් වීම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. හවය තැනි වන්නේ උපාදනය තැනි වීමෙන් බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

12) හවනිරෝධගාමිනියා පටිපදය ක්‍රූණං - හවය අවසන් කිරීම පිණිස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ යානය. හවය ඇතුළු මුළුමහත් සයර පැවැත්ම අභාවයට පත් කිරීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආර්ය අෂ්ටාචිගික මාර්ගය සි.

13) උපාදනේ ක්‍රූණං - උපාදනය පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. ඉහත දැක්වූ සතර ආකාරයට අනු ව කාම - දිවධි - සීලබෑත - අත්තවාද වශයෙන් දැඩි ලෙස බැඳීම (ග්‍රහණය කර ගැනීම) 'උපාදනය' සි.

14) උපාදනසමුද්‍යයේ ක්‍රූණං - උපාදනය හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. උපාදනයට හේතුව තණ්ඩාව හෙවත් අරමුණෙහි සිත ඇලි යාම සි. අරමුණු අනු ව තණ්ඩාව ඇති වන ආකාර හයකි.

1. රුපතණ්ඩා	- රුපයට ඇති වන ඇලීම.
2. සද්ධතණ්ඩා	- ගබ්දයට ඇති වන ඇලීම.
3. ගත්ධතණ්ඩා	- ගඳ-සුවදට ඇති වන ඇලීම.
4. රසතණ්ඩා	- රසයට ඇති වන ඇලීම.
5. මොටියෑබෑතණ්ඩා	- පහසට ඇති වන ඇලීම.
6. ධම්මතණ්ඩා	- සිතට අරමුණු වන දේට ඇති වන ඇලීම.

මෙසේ තණ්ඩාව නිසා උපාදනය ඇති වන බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

15) උපාදනනිරෝධී ක්‍රූණං - උපාදනය තැනි වීම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. තණ්ඩාව තැනි වීමෙන් උපාදනය තැනි වන බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

16) උපාදනනිරෝධගාමීනියා පටිපදය කුණුණු - උපාදනය තැකි කිරීම පිණ්ස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ යුතාය. උපාදනය ඇතුළු මුළුමහත් සසර පැවැත්ම අභාවයට පත් කිරීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආර්ය අඡ්ටාඩිගික මාර්ගය යි.

17) තණ්හාය කුණුණු - තණ්හාව පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යුතාය. අරමුණෙනි සිත ඇලීම 'තණ්හාව' යි. එය,

1. කාමතණ්හා - රුප, ගබඳ, ගන්ධ, රස, පහස, යන පස්කම්සුවයෙහි සිත ඇලීම.
2. හවතණ්හා - 'සත්ත්වයා තුළ සඳතනික පැවැත්මක් ඇත' යන ගාශ්වත දෂ්ඨ්ටිය සමගින් යෙදුණු තණ්හාව. (ගාශ්වත දෂ්ඨ්ටියෙන් තොර ව ද හවරාගය ඇති වේ.)
3. විහවතණ්හා - 'සත්ත්වයා සිදිබේදී අහෝසි වන්නේ ය' යන උච්චේද දෂ්ඨ්ටිය සමග යෙදුණු තණ්හාව. (මෙහි දී මත්‍යාලෝකයෙහි මරණින් පසු සත්ත්වයාගේ පැවැත්ම විනාග වීම මෙන් ම දෙවිලොව හෝ රුපී - අරුපී බුහ්මලෝකවල උපත ලැබූ පසු එහි දී සත්ත්වයාගේ පැවැත්ම විනාග වීම ද 'උච්චේදය' ලෙස සලකනු ලැබේ.)

මෙය ආධ්‍යාත්මික ආයතන හයෙන් ගුණ වීමෙන් දහඅටක් ව ද එය තැවත ආධ්‍යාත්මික හා බාහිර යන දේයාකාරයෙන් ගුණ වීමෙන් තිස්හයක් ව ද එය තැවත අතිත - අනාගත - වර්තමාන යන කාලතුයෙන් ගුණ වීමෙන් (තණ්හාව) එකසිය අට ආකාරයක් ද වන අයුරු ධර්ම ග්‍රන්ථයන්හි දැක්වේ. එමෙන් ම මහා සතිපටිධාන සූත්‍රයෙහි ආධ්‍යාත්මික ආයතන හය, බාහිර ආයතන හය, ආයතන අනු ව සවැදැරුම් වූ වික්දුකුණය, ආයතන අනු ව සවැදැරුම් වූ ස්පර්ශය, අරමුණු අනු ව සවැදැරුම් වූ සක්දුකුව, අරමුණු අනු ව සවැදැරුම් වූ වේතනාව, අරමුණු අනු ව සවැදැරුම් වූ තණ්හාව - විතරක - විවාර යන සියල්ල අනු ව ම තණ්හාව ඇති වෙමින් සැට ආකාරයක් ව ආධ්‍යාත්මික - බාහිර සියල්ල හා වෙළි, පැටිලි, ගෙති ඇති අයුරු දැක්වේ. මෙසේ සසර දුකට හේතුව වූ තණ්හාව පිළිබඳ ව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

18) තණ්හාසමුදෝයේ කූණං - තණ්හාව හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ යුතානය. තණ්හාව ඇති වීමට හේතුව විදිම සි. මුලාවෙන් යට වූ සිතින් සැප - දුක් - උපේක්ෂා විදිම විදින්නා වූ පුද්ගලයා තුළ තණ්හාව ඇති වන බව මතා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

19) තණ්හානිරෝධේ කූණං - තණ්හාව නැති වීම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යුතානය. තණ්හාව නැති ව යන්නේ විදිම (සැප - දුක් - උපේක්ෂා වේදනා) අහාවයට යාමෙන් බව මතා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

20) තණ්හානිරෝධගාමිනියා පටිපදය කූණං - තණ්හාව නැති කිරීම පිශිස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ යුතානය. තණ්හාව ඇතුළු මුළුමහත් සසර පැවැත්ම අහාවයට පත් කිරීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආරය අෂ්ටාචිගික මාර්ගය සි.

21) වේදනාය කූණං - විදිම (වේදනා) පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යුතානය. සැප - දුක් - උපේක්ෂා (දුකත් නො වූ සැපත් නො වූ) වශයෙන් අරමුණ පිළිබඳ 'රසය' අත්විදිම 'වේදනා' සි. මෙහි දී 'වේදනා' යනුවෙන් අදහස් වන්නේ දුක, කුටුක බව පමණක් නොව, සැප, දුක්, උපේක්ෂා යන ත්‍රිවිධ විදිම ය. (එනම්, වේදනා වෙතසිකය සි.) මෙම විදිම ඇති වන ආකාරය අනු ව සය වැදැරුම් වේ.

1. වක්බූසම්ථස්සජා වේදනා - ඇසේ ස්පර්ශය නිසා ඇති වන විදිම.
2. සෝතසම්ථස්සජා වේදනා - කනේ ස්පර්ශය නිසා ඇති වන විදිම.
3. සානසම්ථස්සජා වේදනා - තාසයේ ස්පර්ශය නිසා ඇති වන විදිම.
4. ජ්ව්‍යහාසම්ථස්සජා වේදනා - දිවේ ස්පර්ශය නිසා ඇති වන විදිම.
5. කායසම්ථස්සජා වේදනා - කයේ ස්පර්ශය නිසා ඇති වන විදිම.

6. මතෝසම්පිශ්සජා වේදනා - මතසේ ස්පර්ශය නිසා ඇති වන විදීම.

මෙම විදීම, සාමිස (පස්කම්පුවය හා බැලුණු) හා නිරාමිස (පස්කම්පුවයෙන් තොර) වශයෙන් දෙයාකාර වේ. මතසේ විදීම පිළිබඳ ව මතා නුවණීන් අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

22) වේදනාසමුද්‍යෝග කූණිං - විදීම හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ යුතාය. විදීම ඇති වීමට හේතුව ස්පර්ශය (පස්ස) සි. ස්පර්ශය (පස්ස) යනු ආධ්‍යාත්මික ආයතනත් බාහිර අරමුණුත් වික්ද්‍යුණියන් (සිත) සම්බන්ධ වීමෙන් ස්පර්ශ වෛතසිකය හටගැනීම සි. ආයතන ගණන අනු ව ස්පර්ශය ද සයාකාර වේ.

1. වක්බුසම්පිශ්ස - ඇසත් රුපයත් වක්බුවික්ද්‍යුණියන් සම්බන්ධ වීම.
2. සෝතසම්පිශ්ස - කනත් ගබ්දයත් සෝතවික්ද්‍යුණියන් සම්බන්ධ වීම.
3. සානසම්පිශ්ස - නාසයත් ගත්ධයත් සානවික්ද්‍යුණියන් සම්බන්ධ වීම.
4. ජ්වහාසම්පිශ්ස - දිවත් රසයත් ජ්වහාවික්ද්‍යුණියන් සම්බන්ධ වීම.
5. කායසම්පිශ්ස - කයත් පහසත් කායවික්ද්‍යුණියන් සම්බන්ධ වීම.
6. මතෝසම්පිශ්ස - මතසත් අරමුණුත් (යමිම) මතෝවික්ද්‍යුණියන් සම්බන්ධ වීම. (මෙම කරුණ තුන සම්බන්ධ වීම නිසා ස්පර්ශ වෛතසිකය ඇති වේ.)

මෙම සයාකාර වූ ස්පර්ශය නිසා විදීම හටගන්නා බව මතා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

23) වේදනානිරෝධී කූණිං - විදීම නැති වීම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යුතාය. විදීමක් නැති නම් තණ්ඩාව ද නැතැයි මතා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

24) වේදනානිරෝධගාමීනියා පටිපදය කුණෙන් - විදීම් නැති කිරීම පිණිස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ යානය. විදීම් ඇතුළ මූල්‍යන් සහර පැවැත්ම අභාවයට පත් කිරීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආරය අඡ්ටාඩික මාර්ගය යි.

25) එස්සේ කුණෙන් - ස්පර්ශය පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. ආධ්‍යාත්මික ආයතනත් අරමුණුත් වික්ද්‍යුණෙනෙය් (සිත) සම්බන්ධ වීමෙන් ස්පර්ශ ලෙවත්සිකය හටගැනීම සිදුවන්නේ ඉහත සඳහන් ආකාරයෙනි. ඒ බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

26) එස්සසමුද්‍යයේ කුණෙන් - ස්පර්ශය හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. ස්පර්ශයට හේතුව 'සලායතන'යි. එනම්,

1. වක්බායතන (ඇසි)
2. සේතායතන (කන)
3. සානායතන (නාසය)
4. ජ්විහායතන (දිව)
5. කායායතන (කය)
6. මනායතන (මනස)

මෙම ආයතන හෙවත් ඉන්දිය සය නිසා ස්පර්ශය හටගන්නා බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

27) එස්සනිරෝධේ කුණෙන් - ස්පර්ශය අභාවයට යාම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. සලායතන නැති කළේ ස්පර්ශයක් ද නැතැයි මනා තුවණීන් අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

28) එස්සනිරෝධගාමීනියා පටිපදය කුණෙන් - ස්පර්ශය අභාවයට පත් වන ප්‍රතිපදව පිළිබඳ යානය. ස්පර්ශය ඇතුළ මූල්‍යන් සහර පැවැත්ම අභාවයට පත් වීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආරය අඡ්ටාඩික මාර්ගය යි.

29) සලායතනේ කුණෙන් - ඇසි, කන, නාසය, දිව, ගරිරය, මනස යන ආයතන සය පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. මේ 'සලායතන' අනිත්‍ය වූ දුක් වූ 'මම' වශයෙන් සැලකිය නො

හැකි හේතු - එල අනු ව සැකසුණු සංඛයක් බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

30) සලායතනසමුද්‍රයේ කූණා - සලායතන හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. සලායතන හටගැනීමට හේතුව නාම - රුප දෙකෙහි හටගැනීම යි.

එනම්,

රුප.	1. පයිවී (තද - මොලාක්, රඩ - සිනිදු, බර - සැහැල්ල ගතිය) 2. ආපෝ (වැශිරෙනසුලු, එකට බැඳ තබනසුලු ගතිය) 3. තේජේ (ල්පේණත්වය) 4. වායෝ (වලනය වන, දරා සිටින ගතිය)
නාම.	1. වේදනා (සැප, දුක්, උපේක්ෂා විදීම්) 2. සක්කු (රුප, ගබුද ආදි අරමුණු හැදිනීම්) 3. ලේතනා (කාය - වාග - මහෝ ක්‍රියා සිදු කිරීමේ උත්සාහය) 4. එස්ස (ආයතන, අරමුණු හා සිත සම්බන්ධ වීමෙන් ඇති වන 'ස්පර්යය') 5. මනසිකාර (අරමුණට සිත යෙමු කරවීම.) [මෙම නාම ධරුම සමගින් ප්‍රතිසන්ධී සිත හා යෙදෙන සෙසු ලෙවතසික ද මෙයට ම ඇතුළත් වේ.]

මෙම නාම හා රුප හටගැනීමෙන් සලායතන හටගන්නා බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

31) සලායතනනිරෝධේ කූණා - සලායතන අභාවයට යාම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. නාම - රුප නැති නම් සලායතන ද අභාවයට (නිරෝධයට) පත් වන බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

32) සලායතනනිරෝධගාමීනියා පටිපදය කූණා - සලායතන නිරෝධය පිණිස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ යානය. සලායතන ඇතුළ මුළුමහත් සහර දුක් නැති කිරීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආර්ය අෂ්ට්‍රාචිගික මාර්ගය යි.

33) නාමරුපේ කූණා - නාම-රුප පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. (ඉහත විස්තර කර ඇති) නාම-රුප ද අනිතය

වූ දුක් වූ 'මම' වගයෙන් සැලකිය නො හැකි හේතු-එල අනු ව සැකසුණු සංඛ්‍යක් බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

34) නාමරුපසමුද්‍යයේ කුණිං - නාම-රුප හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. නාම-රුප හටගැනීමට හේතුව 'වික්ද්‍යාණය' සි. වික්ද්‍යාණය යනු අරමුණු දැන ගන්නා 'සිත' සි. ආයතන අනු ව සිත් පහළ වන තැන් සයකි.

වක්බුවික්ද්‍යාණය	- ඇස මුල් ව ඇති වන සිත.
සේතවික්ද්‍යාණය	- කන මුල් ව ඇති වන සිත.
සානවික්ද්‍යාණය	- නාසය මුල් ව ඇති වන සිත.
ඡ්ච්චාවික්ද්‍යාණය	- දිව මුල් ව ඇති වන සිත.
කායවික්ද්‍යාණය	- කය මුල් ව ඇති වන සිත.
මනෝවික්ද්‍යාණය	- මනස මුල් ව ඇති වන දැනීම.

පටිච්චසමුජ්ජාද විවරණයට අනු ව නාම-රුප දෙක හටගන්නේ 'පටිසන්ධි-වික්ද්‍යාණය' නිසා ය. අනතුරු හවයෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලැබීමට මුල් වන සිත 'පටිසන්ධිවික්ද්‍යාණ' නමින් හැඳින් වේ. මෙසේ වික්ද්‍යාණය හටගැනීම නිසා නාම-රුප හටගනී. 'පටිසන්ධි-වික්ද්‍යාණය' හටගැනීම නිසා [පෙර පසු නො වේ] නාම-රුප දෙක ද හටගන්නා බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

35) නාමරුපනිරෝධේ කුණිං - නාම-රුප අභාවයට යාම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. වික්ද්‍යාණය තැනී නම් නාම-රුප ද අභාවයට (නිරෝධයට) පත් වන බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

36) නාමරුපනිරෝධගාමිනියා පටිපදය කුණිං - නාම-රුප නිරෝධය පිණිස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ යානය. නාම-රුප ඇතුළු මුළුමහත් සිසර දුක තැනී කිරීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආර්ය අෂ්ටාචිගික මාර්ගය සි.

37) වික්ද්‍යාණේ කුණිං - වික්ද්‍යාණය පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. (ඉහත විස්තර කර ඇති ආකාරයට)

වික්දුක්දණය ද අනිතය වූ දුක් වූ 'මම' වගයෙන් සැලකිය නො හැකි හේතු-ලිල අනු ව සැකසුණු සංඛතයක් බව මතා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය. වික්දුක්දණයේ හටගැනීම යනුවෙන් මෙහි අදහස් කෙරෙන්නේ අණ්ඩු - ජලාභුජ - සංසේදුජ - ඔපපාතික යන සතර ආකාරයේ උපත් අතරින් යම් කිසි උපතක් පිණිස වික්දුක්දණයේ පිළිසිද ගැනීම යි.

38) වික්දුක්දණයමුදයේ ක්දණං - වික්දුක්දණය හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ ඇශානය. 'පටිසන්ධි වික්දුක්දණය' (සිත) හටගැනීමේ හේතුව 'සංස්කාර' යි. පටිච්චසමුප්පාදයෙහි 'සංස්කාර' යනු ලේඛනාත්මක ව කරම රස් වීම ය. එය පහත දැක්වෙන අයුරින් ත්‍රිවිධාකාර ව සූත්‍ර දේශනාවන්හි සඳහන් වේ.

මෙහි ලා ප්‍රක්දුක්දුහිසවිබාර යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ ද්‍රානාදි කාමාවවර පින්කම් හා රුපාවවර ද්‍රානා - කුසල ලේඛනා ය. අප්‍රක්දුක්දුහිසවිබාර යනු සතුන් මැරිම ආදියට මුල් වන කාමාවවර අකුසල ලේඛනා ය. ආනෙක්ජ්ජාහිසවිබාර යනු අරුපාවවර සමාධීන් ඇති කර ගන්නා යෝගාවවරයන් තුළ ජනිත වන අරුපාවවර කුසල ලේඛනා ය. (ඇතැම් තැනක දැක්වෙන පරිදි, 'ආනෙක්ජ්ජාහිසවිබාර' යන්නෙන් ගැනෙන්නේ වතුරුපධානයන් 'ආකාසානක්වායතන' ආදි අරුපාවවර සමාපත්ති හතරන් ය. එනමුත් මෙහි ආනෙක්ජ්ජාහිසවිබාර ලෙස

ගැනෙන්නේ අරුපාවවර සමාපත්ති හතර පමණි.)

❖ තවද මෙහි ලා සැලකිය යුතු කරුණක් වන්නේ මථ්කිමතිකායේ වූලවේදල්ල සූත්‍රයෙහි සමාධි, සමාපත්තින්ට අදාළ වන සේ දැක්වෙන කායසඩ්බාර (ආශ්ච්ච-ප්‍රශ්ච්ච), ව්‍යීසඩ්බාර (විතක්ක-විචාර), විත්තසඩ්බාර (සක්කු-වේදනා), විවරණය පට්ච්චමුප්පාදයෙහි එන 'සඩ්බාර' විවරණය හා පටලවා නො ගත යුතු බව යි. පට්ච්චමුප්පාදයෙහි එන සංස්කාර යන්නේන් අදහස් වන්නේ 'චේතනාත්මක ව කරුම රස් වීම' බවත් වූලවේදල්ල සූත්‍රයෙහි 'සංස්කාර' යන්නේන් අදහස් වන්නේ එම අර්ථය නො වන බවත් වෙන් වෙන් ව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

මෙසේ [උපතක් පිණිස] වික්කුණුණයේ හටගැනීම සිදුවන්නේ සංස්කාර හෙවත් කරුම රස් වීම නිසා බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

39. වික්කුණුණනිරෝධී කුණුණ - වික්කුණුණය (සිත) අභාවයට, නිරෝධයට පත් වීම පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ ඇානය. සංස්කාර නිරෝධයෙන් වික්කුණුණය ද තිරැදී වන බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

40. වික්කුණුණනිරෝධගාමිනියා පට්ච්චය කුණුණ - වික්කුණුණ නිරෝධය පිණිස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ ඇානය. වික්කුණුණය ඇතුළු මුළුමහත් සසර දුක තැනි කිරීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදව වනුයේ ආර්ය අෂ්ට්‍රාචිගික මාර්ගය යි.

41. සඩ්බාරේ කුණුණ - 'සංස්කාර' පිළිබඳ ව අවබෝධ කර ගැනීමේ ඇානය. (ඉහත විස්තර කර ඇති ආකාරයට) 'සංස්කාර' ද අනිත්‍ය වූ දුක් වූ 'මම - මාගේ - මාගේ ආත්මය' වශයෙන් සැලකිය නො හැකි හේතු-ලිල අනු ව සැකසුණු සංඛ්‍යක් බව මනා ව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

42. සඩ්බාරසමුද්‍යයේ කුණුණ - 'සංස්කාර' හටගැනීමේ හේතුව අවබෝධ කර ගැනීමේ ඇානය. 'සංස්කාර' හටගැනීමේ හේතුව

අවිද්‍යාව යි. අවිද්‍යාව යනු සසර දුක පිළිබඳවත් සසර දුක ඇති විමේ හේතුවත් (සමුදයත්) සසර දුකෙහි අභාවයත් (නිරෝධයත්) දුක් නැති කිරීම පිණිස පවතින මාර්ගයත් පිළිබඳ ව අවබෝධයක් තොමැති වීම ය. (සැකෙවින් පවසනාත් මෙම යාන සතළිස්සතර තොමැති වීම ම 'අවිද්‍යාව' ය ය පැවසිය හැක.) යළි යළිත් උපතක් සිදු වන ආකාරයට කරුම (සංස්කාර) රස වීම සිදුවන්නේ වතුරාර්යසත්‍යය පිළිබඳ ප්‍රත්‍යාශ්‍ය අවබෝධයක් තොමැතිතාක් බව මතා නුවණින් අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

43. සඩ්බාරනිරෝධී කුණු - 'සංස්කාර' අභාවයට (නිරෝධයට) පත් වීම පිළිබඳ අවබෝධ කර ගැනීමේ යානය. අවිද්‍යාව ඉතිරි නැති ව ප්‍රහාණය විමෙන් දුරු විමෙන් 'සංස්කාර' ද අභාවයට පත් වේ. එනම් වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධ කරමින් පූර්ණ අවබෝධයට පත් රහතන් වහන්සේ තුළ යළි විපාක ජනිත වන ආකාරයට ප්‍රක්ෂ්ක්‍රීඩාන්සඩඩ්බාර හෝ අප්‍රක්ෂ්ක්‍රීඩාන්සඩඩ්බාර හෝ ආනෙක්ජ්පාන්සඩඩ්බාර (එනම්, කුසලාකුසල කරුම) ඇති තො වේ.

44. සඩ්බාරනිරෝධාමිනියා පටිපදය කුණු - 'සංස්කාර' නිරුද්ධ වීම පිණිස පවතින ප්‍රතිපදව පිළිබඳ අවබෝධ යානය. 'සංස්කාර' ඇතුළ මුළුමහත් සසර දුක ම නිරුද්ධ වන්නේ ආර්ය අෂ්ටාචිනික මාර්ගය සම්පූර්ණ කිරීමෙනි.

මෙසේ හේතුන් නිසා එල හටගන්නා ආකාරය හා එහි නිරෝධය අවබෝධ කර ගනීමින් වතුරාර්යසත්‍යය දැකීමේ ලෝකෝත්තර මාර්ග යානය 'දමීමේ කුණු' හෙවත් ධර්මය දැකීමේ නුවණ යි. එය අතීත-අනාගත කාල අනු ව ගෙළපා බැලීමේ නුවණ (ප්‍රත්‍යාවේක්ෂාව) 'අන්වයේ කුණුය' යි. මෙම ධමීමේ කුණුය හා අන්වයේ කුණුය තමා තුළ ඇති කර ගන්නා ආර්යග්‍රාවකයා දහම් දුටු, වතුරාර්යසත්‍යාවබෝධයෙන් යුතු, අමා දෙරෙහි හැඹි සිරින ග්‍රාවකයෙකි. මෙසේ වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධ කර ගන්නා ග්‍රාවකයා අවිද්‍යාව හටගැනීමට හේතු වන 'ආසුව' (සිතෙහි මුල් බැස ගෙන පවතින කෙලෙස්) පිළිබඳ ව ද අවබෝධ කර ගනීමින් අනතුරු ව සියලු 'ආසුව' (කාමාසව,

හවාසව, අවිජ්‍යාසව) ප්‍රහාණය කරමින් මූලමහත් ජාති - ජරා - මරණාදී සියලු දුකින් නිදහස් වේ.

නුවණැකි ප්‍රණාශවන්ත සත්පුරුෂයේ මෙම උතුම් වතුරාරෝසත්‍යය තමා තුළින් ප්‍රත්‍යාස්‍ය කර ගනිමින් දහම් ඇස පහළ කර ගෙන සසර දුකින් නිදහස් වීමට වැයම් කරන්වා!

සායු ! සායු !! සායු !!!

ආශිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

1. සංයුත්තනිකායේ නිදහවග්ගයෙහි ක්ෂේණවත්පෑ සූත්‍රය.
2. පරමත්පීපතී - සංයුත්තනිකායටිකලාව.
3. විසුද්ධීමග්ග (පාලි)

බ්‍රොදුනය විසින් රි.

අරිපුජකීය කා උගේත් අරියධිමිම ස්වාමිත්‍යයන් වහැන්සේගේගේ
ධිරීම දේශනා අනුම පටිගෙ කරන ලද දිරීම දේශනා සහ
මූල්‍ය ප්‍රතිඵලිම සංස්කෘත මගින් ප්‍රකාශිත දානම් පොත්

www.sadaham.net

සහ වෙබ් අඩවිය මෙයෙන් ඉඩා ගෙ නැති ය.

ප්‍රකාශනය

මූල්‍ය ප්‍රතිඵලිම සංස්කෘතය

වෛද්‍යම : - 072-4102400

වෙබ් අඩවිය : - www.sadaham.net

පුදු යොමීම කා මුද්‍රණය

e-Artefacts Technologies

305/5, Hansagiri Road, Gampaha

Tel:- 077-3021777, 072-4102400

Web:- www.earteifacts.com